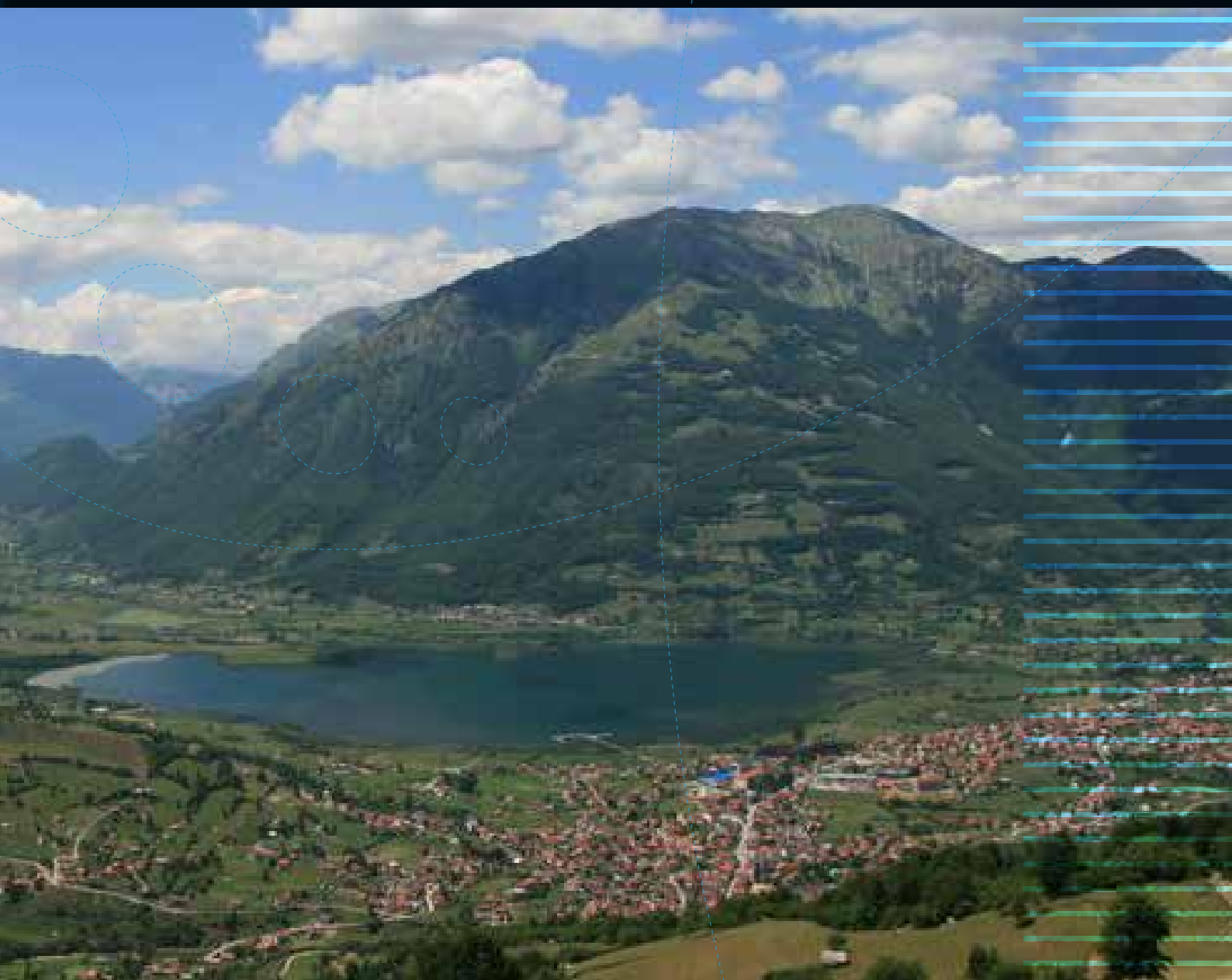

Naša zajednica

Bilten Zajednice opština Crne Gore - broj 19 - Jun 2015

- str 4** - Intervju sa
Orhanom Šahmanovićem, Predsjednikom Opštine Plav
- str 9** - Strategija za profesionalni razvoj
lokalnih službenika i namještenika
- str10** - Nastavak aktivnosti na konsolidaciji lokalnih javnih finansija

Sadržaj

Uvodno obraćanje	1
Intervju sa Orhanom Šahmanovićem, Predsjednikom Opštine Plav	4
Sjednica Skupštine Zajednice Opština	7
Treća sjednica Upravnog odbora Zajednice opština	8
Strategija za profesionalni razvoj lokalnih službenika i namještenika	9
Nastavak aktivnosti na konsolidaciji lokalnih javnih finansija	10
Pripreme za primjenu oporezivanja nepokretnosti na izmijenjenim osnovama	12
Zajednica opština na zajedničkoj sjednici dva odbora Skupštine Crne Gore	13
Energetska efikasnost u asocijacijama lokalnih samouprava	14
Regionalna Konferencija o javnom integritetu na lokalnom nivou	15
U susret primjeni Zakona o komunalnoj policiji	16
Izjašnjenje na Predlog Zakona o životnoj sredini	17
Instrument pretpristupne podrške za period 2014-2020 (IPA II)	18
Sastanci Mreže opštinskih projekt menadžera	20
Razvoj energetike na lokalnom nivou kao podsticaj ruralnom razvoju	21
Godišnji forum lokalnih vlasti jugoistočne Evrope	22
Predstavnic crnogorskih opština na studijskoj posjeti Mađarskoj	23

Vijesti iz opština

Glavni Grad Podgorica	24
Prijestonica Cetinje	26
Opština Andrijevica	27
Opština Bar	28
Opština Berane	29
Opština Bijelo Polje	30
Opština Herceg Novi	32
Opština Kotor	33
Opština Mojkovac	34
Opština Petnjica	35
Opština Pljevlja	36
Opština Rožaje	37
Opština Tivat	38

Izdavač je isključivo odgovoran za informacije koje se nalaze u publikaciji.

Zajednica opština Crne Gore, Mitra Bakića, Podgorica,
tel/fax: 020/ 620-097,

e-mail: uom@t-com.me, www.uom.me.

Uređuju: Refik Bojadžić, Vanja Starovlah, Žana Djukić.
Grafička obrada i štampa: M-Print

Cilj časopisa „Naša zajednica“, koji izlazi tromjesečno, jeste informisanje javnosti o aktivnostima Zajednice opština Crne Gore, kao i o dešavanjima u gradovima i opštinama u Crnoj Gori. Pozivamo vas na saradnju, uvjereni da ćemo uz vašu pomoć obogatiti sadržaj časopisa, koji će kao takav biti od još većeg značaja za unapređenje lokalne samouprave u našoj zemlji.

Uvaženi čitaoci, vaša pisma, reakcije i sugestije biće nam od velikog značaja. E-mail adresa na koju možete da nam pišete je uom@t-com.me, sa naznakom: časopis „Naša zajednica“, ili poštom na adresu Mitra Bakića 142, Podgorica.

Uvodno obraćanje

U okviru procesa pregovora, Crne Gora uspješno izvršava obaveze koje treba da doprinesu ostvarenju strateških ciljeva državne politike – članstvo u Evropsku uniju i NATO. Lokalne samouprave imaju važno mjesto i ulogu u procesu pregovaranja kao nivo vlasti koji je najbliži građanima, a koji donosi odluke koje se direktno tiču kvaliteta života svakog pojedinca u zajednici. Koliko će uspješno obaviti svoju ulogu u ovim procesima umnogome zavisi od sposobnosti lokalne administracije da

ispunjava svoje zakonom propisane obaveze, ali i od njene spremnosti da prihvati nove zadatke koji je čekaju na putu integracija u sprovođenju promjena i reformi koje se moraju sprovesti na putu pristupanja EU.

Unapređenje administrativnih kapaciteta u jedinicama lokalne samouprave danas je jedan od najvećih izazova sa kojim se u procesu evropskih integracija suočava Crne Gora. Jačanje kapaciteta opština je svojevrsan imperativ ne samo kada je u pitanju cilj – pristupanje EU, već, prije svega, obaveza u pogledu poboljšanja efikasnosti rada lokalnih organa i javnih službi u pružanju usluga lokalnom stanovništvu i privredi. Samo kompetentne i posvećene lokalne samouprave mogu sprovesti neophodne reforme i poboljšati sopstveni socio-ekonomski razvoj kao preduslov za unapređenje kvaliteta života građana, što je suštinski cilj reformi koje se sprovode.

Savremeni sistemi lokalne samouprave zahtijevaju moderan pristup u upravljanju ljudskim resursima i stvaranje organizacije u kojoj zaposleni žele da rade, da se prilagođavaju promjenama, da pružaju usluge prema potrebama građana i da postižu najbolje rezultate. Jedna od ključnih pretpostavki za uspješno funkcionisanje sistema javne uprave je dobro uspostavljen sistem upravljanja ljudskim resursima. Iskustva iz prakse ukazuju na brojne slabosti u ovoj oblasti, što nameće potrebu potpuno drugačijeg pristupa ovom važnom pitanju. Kao odgovor na ovaj izazov, Vlada Crne Gore je početkom 2015. godine usvojila Strategiju za profesionalni razvoj lokalnih službenika i namještenika u Crnoj Gori za period 2015-2018. godine sa Akcionim planom za njeno sprovođenje. Ovim dokumentom se uspostavlja dobar strateški okvir za održiv sistem razvoja ljudskih resursa na lokalnom nivou, iz kojeg proizilazi obaveza uspostavljanja zakonodavnog, institucionalnog i finansijskog okvira koji treba da obezbijedi izgradnju efikasne, efektne, profesionalne i servisno orijentisane lokalne uprave.

Naime, analizom važećih propisa kojima se uređuje službenički sistem prepoznati su brojni nedostaci u postojećoj

regulativi, prije svega, u odnosu na neuređenost službeničkog sistema na lokalnom nivou, upravljanje ljudskim resursima, uspostavljanje merit sistema, organizaciju obuka lokalnih službenika, odgovornost za vršenje poslova, komisiju za žalbe, međuopštinsku saradnju, i sl., što je izazivalo brojne probleme u odnosu na shodnu primjenu pojedinih normi iz Zakona o državnim službenicima i namještenicima na lokalne službenike i namještenike. Ovakva situacija nameće potrebu donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi kao prioriteta u narednom periodu. Aktivnosti na pripremi ovog propisa traju prilično dugo, te svako dalje odlaganje donošenja zakona ima štetne posljedice po jedinice lokalne samouprave.

Pored rada na unapređenju administrativnih kapaciteta, jedinice lokalne samouprave se nalaze pred važnim izazovom i na planu uspostavljanja održivog sistema finansiranja lokalne samouprave, obzirom na teško stanje finansija u najvećem broju jedinica lokalne samouprave. U saradnji sa Ministarstvom finansija, preduzete su aktivnosti na potpisivanju ugovora o reprogramu poreskog duga, a u toku su aktivnosti na refinansiranju dugova prema bankama i dobavljačima, kao i na racionalizaciji troškova poslovanja kroz aktivnosti na rješavanju pitanja viška zaposlenih.

Pored ovih mjera, jako je važno, u saradnji sa resornim ministarstvom i uz podršku eksperata, sačiniti detaljnu analizu o održivosti lokalnih javnih finansija i preduzeti korake na utvrđivanju stabilnih izvora prihoda za finansiranje izdataka po osnovu vršenja poslova iz sopstvene nadležnosti jedinica lokalne samouprave koji će biti primjereni funkcijama koje su im zakonom dodijeljene. Zakon o finansiranju lokalne samouprave, kao sistemski propis, od posebnog je značaja za jedinice lokalne samouprave. Rad na izradi izmjena ovog zakona je u toku, te treba iskoristiti mogućnosti da se u dobroj komunikaciji sa resornim ministarstvom iznađu najbolja rješenja koja će obezbijediti stabilnost i održivost lokalnih finansija. Svakako, važno mjesto ima i donošenje Zakona o komunalnim djelatnostima i Zakona o legalizaciji neformalnih objekata, koji treba dodatno da doprinesu održivosti i stabilnosti finansiranja lokalnih samouprava. Predlozi ovih zakona se duže vremena nalaze u skupštinskoj proceduri, pa je Zajednica opština podnijela inicijativu Skupštini CG za njihovo donošenje u što kraćem roku.

Pred nama je period sprovođenja intezivnih aktivnosti na planu unapređenja zakonodavnog okvira kojim se uređuje sistem lokalne samouprave, usklađen sa evropskim standardima i dobrim praksama kojim treba da se obezbijedi dobar okvir za uspješno funkcionisanje jedinica lokalne samouprave. Zajednica opština, kao nacionalna asocijacija svih lokalnih samouprava, će maksimalno biti posvećena i dati svoj puni doprinos na ovom planu.

Refik Bojadžić,
Generalni sekretar Zajednice opština

Intervju sa Orhanom Šahmanovićem Predsjednikom Opštine Plav

1. Na čelu ste Opštine Plav od 2012. godine. Koliko su se i kako promijenili uslovi za život i rad građana u Plavu u posljednje tri godine? Koji su najveći izazovi sa kojima se suočavate vršeći funkciju prvog čovjeka jedne od opština koju, na žalost, karakterišu velike migracije i odliv stanovništva? Da li se i koje mjere preduzimaju na lokalnom nivou na planu zadržavanja stanovništva i smanjenja nezaposlenosti?

Na mjestu Predsjednika Opštine Plav izabran sam krajem jula 2012. godine. Sam trenutak i način mojeg dolaska na čelo ove lokalne samouprave uslovio je i aktivnosti sa kojima sam se bavio do sredine 2014. godine, odnosno do kraja tog mandatnog perioda. Maja mjeseca 2014. godine održani su lokalni izbori poslije kojih sam, u redovnoj proceduri, ponovo izabran na mjestu prvog čovjeka opštine koja je sada, zbog osnivanja nove Opštine Gusinje, ostala bez trećine teritorije i koja je ostala sa nešto manje od trećine ukupnog broja stanovnika, što je svakako činjenica koja će usloviti i usmjeriti moje aktivnosti u narednom periodu.

Problem iseljavanja i migracije stanovništva sa ovih područja je, na žalost, proces koji je odavno počeo i sada se nalazi u nekoj usporenijoj fazi. Povodom aktuelnih masovnih iseljavanja velikog broja porodica sa sjevera Crne Gore, sa područja Opštine Plav nije registrovano neko veće iseljavanje u zemlje EU, dok je u periodu od septembar 2014. godine do januara 2015. godine registrovan jedan broj individualnih odlazaka pojedinaca za SAD i to pretežno mladih ljudi, što predstavlja nastavak migracionih kretanja započelih 80-tih i ratnih 90-tih godina prošlog vijeka.

Mogućnosti Opštine Plav na zadržavanju tih mladih ljudi su ograničene i uslovljene su obezbjeđivanjem uslova za njihovo zaposlenje i stvaranja uslova za život porodice. Opština Plav, kao jedna od dvije najnerazvijenije opštine u Crnoj Gori, na žalost, nije u stanju stvoriti te neophodne uslove. Podatak da je od 1990. godine kompletna privredna struktura ove opštine potpuno uništena, dovoljno jasno govori sa kakvim se sve problemima suočava aktuelno rukovodstvo opštine. Trenutno na području naše opštine radi samo nekoliko manjih trgovinskih i ugostiteljskih preduzeća, kao i nekoliko privatnih proizvodnih preduzeća (drvoprerađa, usluge, proizvodnja sira, usluge transporta i sl.).

2. Opština Plav obiluje izuzetnim prirodnim ljepotama i potencijalima za razvoj. Da li su oni na pravi način iskorišćeni, naročito u odnosu na razvoj poljoprivrede i turizma, granama na kojima bi trebalo da počiva priredni razvoj ovog područja?

Područje opština Plav i Gusinje su sigurno najljepši i najvrijedniji prirodni dragulj Crne Gore u kojem je moguće razvijati 15 vidova turizma i formirati smještajnu ponudu od oko 6000 kreveta. Ovo područje raspolaže sa 66% skijaških mogućnosti države, ali nema još ni 1m izgrađenih žičara ili ski liftova. Ranije izgrađeni turistički kapaciteti su devastirani i praktično neupotrebljivi za turističku ponudu. To je glavni razlog što ovo područje u oblasti turizma samo simbolično participira u ukupnom turističkom prometu Crne Gore.

Trenutni ekonomski razvoj Opštine Plav zasnovan na poljoprivredi i turizmu značajno je ograničen i sveden na pokušaje pojedinaca koji su svojim i porodičnim kapitalom stvorili zavidnu infrastrukturu u tim oblastima (izgrađeno je nekoliko hotela, etno sela, restorana, nekoliko farmi, i dr.). U cilju stvaranja uslova za valorizaciju potencijala, neophodno je krenuti od rješavanja problema koji su najvažniji uslovi za razvoj turizma, a to su: završetak puta prema Podgorici izgradnjom puta kroz Albaniju; izgradnja puta ka Bogičevići, Hridskom jezeru, Kosovu (Dečanima); stavljanje u funkciju rekonstruisanog puta prema Peći preko prevoja Čakor; jačanje aktivnosti u valorizaciji NP Prokletije; završetak niza staza za planinski biziklizam i turističke šetnje; uređenje najvažnijih turističkih lokaliteta, i dr. Ovo su osnovni prioriteti sa kojima će se baviti aktuelna vlast, naravno uz značajnu i očekivanu pomoć Vlade i njenih institucija, dok će se pitanjima izgradnje novih hotelskih, restoranskih kapaciteta i drugih sadržaja u funkciji turizma baviti privatni sektor. **Nastavićemo da promovišemo turističke potencijale i vrijednosti kraja, da stvaramo pogodni ambijent za investitore i uslove za ugodan boravak turista, da stvaramo uslove za razvoj dodatnih turističkih proizvoda i usluga, te da provodimo programe edukacije stanovništva i turista o značaju očuvanja prirode.**

3. Koje su najznačajnije aktivnosti koje su realizovane na teritoriji Opštine od početka trajanja Vašeg mandata. Na kojim će aktivnostima lokalna uprava u narednom periodu naročito insistirati, posebno kada su u pitanju razvojni i infrastrukturni projekti na ovom području?

Najvažnije aktivnosti koje je lokalna samouprava realizovala od dolaska na vlast jula mjeseca 2012. godine su bile usmjerene na rješavanju izuzetno važnih pitanja, kako za građane, tako i za cijeli javni sektor koji se finansira iz budžeta, od kojih posebno izdvajamo:

- Rješavanje pitanje deponovanja komunalnog otpada;
- Preduzimanje mjera na planu finansijske stabilizacije budžeta;
- Rješavanje pitanja obezbjeđenja dovoljnih količina vode za gradski dio naselja Plav;
- Nastavak radova na izgradnji Južne zaobilaznice Plava - Jezerska ulica;
- Završetak radova i stavljanje u funkciju objekta Službe zaštite – Vatrogasne jedinice, i dr.

Projekti koje planiramo završiti do kraja mandatnog perioda su definisani Strateškim planom razvoja opštine za period 2013. - 2017. godine, kao i izbornim programima koalicije koja vrši vlast u Plavu. U skladu sa navedenim, radićemo na sljedećim projektima: **zaštita vodoizvorišta i rekonstrukciji distributivne vodovodne mreže u Plavu i Murini; izgradnji seoskih vodovoda; izgradnji nove i proširenju fekalne kanalizacione mreže u Plavu i okolnim naseljima**, kao i na najvažnijem projektu u ovoj oblasti - **početak realizacije projekta izgradnje fekalne kanalizacije od Gusinja do Plava** sa izgradnjom postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. U planu su nam i aktivnosti na **opremanju DOO Komunalne djelatnosti Plav** sa nedostajućom opremom, kao i restrukturiranje ovog izuzetno važnog preduzeća, kao i na **sanaciji divljih deponija**. Pokušaćemo izgraditi **transfer stanicu za čvrsti otpad i realizovati projekte zaštite i čišćenja Plavskog jezera i sanirati divlje deponije** na teritoriji Opštine. Preduzećemo sve aktivnosti na planu ponovnog stavljanja u upotrebu puta Plav (Murino)–Čakor-Peć; modernizacije dionice puta Gusinje (Grnčar)-Podgorica (Božaj) kroz teritoriju Albanije; izgradnje graničnog prelaza Grabon i modernizacije dionice puta Ujkića kuće-Dinoša; kao i na obezbjeđenju preduslove za izgradnju dionice puta Plav-Dečani i Sjeverne zaobilaznice Plava trasom Limski most-Skić-Korita, kao i da obezbijedimo završetak radova na izgradnji regionalnog puta Plav–Gusinje preko Kruševa.

4. Imajući u vidu tešku finansijsku situaciju sa kojom se suočava najveći broj jedinica lokalne samouprave u Crnoj Gori, uključujući i Opštinu Plav, postavlja se pitanje kako će se obezbijediti sredstva neophodna za realizaciju svih planiranih projekata? U kom pravcu, po Vašem mišljenju, treba djelovati da bi se obezbijedilo održivo finansiranje opština?

Sredstva za realizaciju ovih projekata pokušaćemo da obezbijedimo prvenstveno preko **Vlade Crne Gore**, odnosno Direkcije javnih radova, Direkcije za saobraćaj, pojedinih ministarstava, zatim **fondova EU namijenjenih za veće infrastrukturne projekte**, te iz **budžeta Opštine Plav**, dok ćemo za manje projekte sredstva obezbijediti iz sredstava EU namijenjenih za prekograničnu saradnju **IPA II**. Naravno, imajući u vidu ove možda i preambiciozne planove i tešku finansijsku situaciju u opštini i državi, sigurno je da određeni broj projekata neće biti realizovan, dok će realizacija nekih biti tek započeta ili odložena.

Što se tiče održivosti javnih finansija opština, mislim da na ovom planu **Vlada i Ministarstvo finansija nijesu obezbi-**

jedili adekvatna zakonska rješenja. Nekompletirana, bolje reći nedovršna zakonska infrastruktura sa brojnim nedefinisanim rješenjima, propisuju kriterijume koji odgovaraju samo pojedinim lokalnim samoupravama, dok kod drugih ostavljaju izuzetno velike posljedice na smanjenje prihodne, uz istovremeno uvećanju rashodne strane budžeta, što je svojevrsan paradoks. Na primjer, proglašenjem NP Prokletije oko 30% teritorije tadašnje Opštine Plav je ušlo u sastav NP. Raskidom ugovora sa nekoliko koncesionara za eksploataciju šuma, došlo je do skoro 80% smanjenja očekivanih prihoda po osnovu naknada za korišćenje prirodnih dobara, što u finansijskim pokazateljima iznosi od 280.000 do 350.000 € godišnje manje prihoda po ovom osnovu u budžetu Opštine Plav.

Moj je utisak da naša država nije još uspostavila efikasne mehanizme sa kojima bi se pokušala postići neka vrsta realnog uravnoteženja finansijskih sposobnosti i fiskalnih kapaciteta opština. Zato sam mišljenja da je neophodno uvođenje **posebnog modela pomoći** za npr. pet najnerazvijenijih opština sjevera kroz neki oblik povećanog izdvajanja sredstava za realizaciju pojedinih projekata (uključujući i infrastrukturne) sistemom utvrđivanja posebnih kvota (nešto slično kao što se predlaže za Prijestonicu Cetinje), čime bi se stvarale pretpostavke razvoja i nekog makar puzajućeg približavanja ujednačenosti razvoja svih opština u Crnoj Gori.

5. U skladu sa iskazanom voljom građana na referendumu i usvojenim izmjenama Zakona o teritorijalnoj organizaciji, iz Opštine Plav se početkom 2014. godine izdvojila Opština Gusinje. Koliko se osnivanjem nove opštine dobilo, a koliko izgubilo kada su u pitanju nadležnosti lokalne samouprave i obezbjeđivanje sredstava za njihovo vršenje? Ovo naročito kada se ima u vidu korišćenje sredstava Egalizacionog fonda, odnosno podjela imovine i preuzimanje lokalnih službenika i namještenika između ove dvije opštine?

Vjerovatno će građani Opštine Gusinje, izdvajanjem iz Opštine Plav, pored emocionalnog zadovoljenja zbog ostvarenje viševjekovnog sna Gusinjana širom svijeta, dobiti određene povoljnosti, kako u kvalitetu pružanja usluga koje se ostvaruju kod organa lokalne samouprave, tako i na planu moguće većih ulaganja države. Naravno, stvaranjem nove opštine sve pohvale i odgovornosti za brži ili sporiji razvoj napredak snosiće sami i neće biti mogućnosti da se optuži lokalno rukovodstvo u Plavu za sve probleme koje imaju građani Gusinja. Takođe, osnivanjem opštine doći će i do povećanja zaposlenosti u državnim organima i institucijama koji se moraju osnovati u ovoj opštini u narednom

periodu, dok će se manji broj radnika koji su sa područja Opštine Gusinje preuzeti iz Opštine Plav.

Usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju lokalne samouprave u decembru 2014. godine, novoosnovanoj Opštini Gusinje ustupljeno je oko **31% prihoda koja su Opštini Plav trebala pripasti iz Egalizacionog fonda za 2015 godinu**, čime su stvoreni možda i najbitniji uslovi za početak rada nove opštine i njene administracije.

Uspostavljanjem nove Opštine Gusinje skoro 30% svih prihoda budžeta Opštine Plav (u prethodne 3. godine) preliće se u narednim godinama kao budžetski prihod nove opštine, dok će rashodna strana budžeta Opštine Plav ostati skoro u istom iznosu kao što je i ranije bila (bruto zarade, transferi za institucije kulture, za komunalne usluge, otplate kredita, otplate obaveza po osnovu reprograma poreskog duga, i sl.). Razlog za ovu tvrdnju leži u činjenici da će samo izdaci za bruto zarade zaposlenih službenika, namještenika i radnika u javnim preduzećima i ustanovama koja su sa područja Opštine Gusinje iznositi preko 0,5 mil.eura godišnje, dok izdaci za pružanje javnih usluga na području Opštine Gusinje već sada samo za nekoliko mjeseci 2015. godine premašuju iznos od preko 90.000 eura, a da ne govorimo o visini tih obaveza od marta 2014. godine (kada je uspostavljena Opština Gusinje), odnosno od avgusta 2014. godine (kada je izvršen izbor Predsjednika Opštine Gusinje i od kada zapravo počinju teći rokovi za konstituisanje svih organa nove opštine). Novoizabrano rukovodstvo Opštine Gusinje skoro 8. mjeseci naprosto usporava ili izbjegava završetak poslova na konačnom razdvajanju opština, naročito u dijelu preuzimanja službenika i namještenika, kao i radnika u javnim preduzećima i ustanovama, dok razgovori oko podjele imovine i obaveza nijesu ni počeli niti su u naznakama. Dakle, jasno je da će najveće **finansijske štete i posljedice osnivanja Opštine Gusinje pasti na teret Opštine Plav**, što po našem mišljenju nije korektno, tim prije što je Skupština Opštine Plav zvanično bila pokretač inicijative za izdvajanje Opštine Gusinje.

6. Da li će, po Vašem mišljenju, implementacija Strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2014-2020. godine u praksi doprinijeti ravnomjernijem regionalnom razvoju Crne Gore, odnosno konkretno razvoju Opštine Plav? Koliko ste zadovoljni saradnjom sa državnim organima i javnim službama na planu razvoja Vaše opštine?

Ova Strategija predstavlja izuzetno važan dokument koji

bi trebalo u nekoj bližoj budućnosti da doprinese ubrzanjem razvoju, posebno sjeverne regije Crne Gore, pa samim tim i Opštine Plav. Međutim, iako kvalitetno pripremljena, čini mi se da primjena Strategije u praksi neće doprinijeti ravnomjernijem razvoju i neće doprinijeti makar minimalnom smanjenju razlika u stepenu razvijenosti opština sa sjevera u odnosu na opštine u središnjem i primorskom dijelu Crne Gore, već mislim da će se, bar za period do 2020. godine, ta razlika uvećavati. Razlozi za ove sumnje postoje i oni su prije svega uslovljeni činjenicom da u Strategiji nijesu u potpunosti definisani mehanizmi (koji su realni i ostvarljivi) koji bi trebali da dovedu do bržeg razvoja sjeverne regije Crne Gore.

Poznate su činjenice da veliki međuregionalni neskladi u razvijenosti područja u jednoj državi sputavaju svezupni razvoj, a iniciraju i negativne migracione tokove. Strateški važni prostori sjeverne regije ostaju populaciono nepokriveni, a njihovi resursi neiskorišćeni. Opština Plav je klasični primjer depopulacije stanovništva i neiskorišćenih prirodnih resursa.

Saradnja Opštine Plav sa državnim organima i javnim službama koji su resorno zaduženi za razne vidove podrške unapređenju kvaliteta života na ovom području, pa i povećanju stepena razvoja je bila, ostala, a nadam se da će i u budućnosti biti na dobrom i korektnom nivou. Kod nas u Plavu uvijek postoji nada da će ta saradnja u budućnosti biti još intezivnija i da će se to ispoljiti kroz veći broj realizovanih projekata, veći broj investitora koji su posredstvom državnih organa stigli i investirali u Plav, kroz veću senzibilnost prilikom razmatranja i odobravanja naših zahtjeva, i sl.

7. Opština Plav je članica Zajednice opština Crne Gore. Kakva je saradnja sa nacionalnom asocijacijom lokalnih samouprava i koliko ste zadovoljni sa onim što radi Zajednica opština? U kom pravcu vidite ulogu Zajednice u narednom periodu?

Mišljenja sam da Opština Plav ima dobru saradnju sa Zajednicom opština Crne Gore, a po informacijama mojih saradnika, ta saradnja je i u ranijem periodu takođe bila korektna.

Kao asocijacija lokalnih samouprava, Zajednica opština u narednom periodu bi trebalo da ima mnogo značajniju ulogu u državi, kako na planu većeg uvažavanja i prihvatanja mišljenja Zajednice opština prilikom predlaganja i donošenja zakona, tako i na planu povećanja profesionalizacije rada službenika i namještenika, te na konkretnijem uvođenju i primjeni dobrih praksi (koje su prepoznate kao dobre kod nekih opština) kod svih drugih lokalnih samouprava koje takvu praksu nemaju. Mišljenja sam da bi se kroz kadrovsko jačanje Zajednice opština mogla u budućnosti ostvariti ideja da stručne službe Zajednice pripremaju većinu modela akata koji se koriste u lokalnim samoupravama, čime bi se postigla jednoobraznost službene dokumentacije kod svih opština, a što bi predstavljalo olakšavajuću okolnost za sve građane Crne Gore i njihovo postupanje pred organima lokalne samouprave.

Sjednica Skupštine Zajednice opština

U Podgorici je 30.03.2015. godine održana **II sjednica Skupštine** Zajednice opština Crne Gore u novom sazivu. Sjednicom je predsjedavao **Slavoljub Stijepović, predsjednik Skupštine Zajednice opština i Gradonačelnik Glavnog grada**. Na sjednici je razmatran Izvještaj o radu Zajednice opština za 2014. godinu i Program rada Zajednice za 2015. godinu.

Generalni sekretar Refik Bojadžić, u ime Sekretarijata Zajednice opština, upoznao je članove Skupštine sa sadržajem ovih dokumenta. Tom prilikom je istakao da **Izvještaj o radu Zajednice opština za 2014. godinu** sadrži informacije o realizovanim zadacima i aktivnostima utvrđenim Programom rada za 2014. godinu i strateškim dokumentima donijetim na nacionalnom nivou, kao i drugim aktivnostima u realizaciji programa i projekata pokrenutih od strane pojedinih organa državne uprave i međunarodnih organizacija, sa ciljem unapređivanja rada i efikasnijeg funkcionisanja jedinica lokalne samouprave. Posebno je naglasio da je tokom izvještajnog perioda pokrenuto niz inicijativa od strane Zajednice i od strane jedinica lokalne samouprave povodom izrade i donošenja zakonskih propisa koji su od uticaja na položaj, prava i obaveze lokalne samouprave i povodom drugih pitanja od značaja za lokalnu samoupravu. Istakao je da će Zajednica opština i u narednom periodu biti posebno posvećena aktivnostima na unapređenju zakonodavnog okvira kojim se uređuje sistem lokalne samouprave. Zajednica opština tokom 2014. godine učestvovala je u sprovođenju mjera i praćenju aktivnosti na realizaciji strateških dokumenata i akcionih planova za njihovu implementaciju i o tome je podnosila izvještaje nadležnim državnim organima. Preduzimane su brojne aktivnosti na planu međunarodne saradnje i unapređenja odnosa i saradnje lokalne samouprave i nevladinih organizacija, kao i na jačanju javnosti, transparentnosti i odgovornosti rada lokalne samouprave.

Generalni sekretar je naglasio da je lokalna samouprava, kao važan dio sistema javne uprave, treba da iznese veliki dio reformi u procesu pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji. Reforme u sistemu lokalne samouprave, kao posebnom i autonomnom sistemu sa brojnim specifičnostima, zahtijevaju analitično, sveobuhvatno i posvećeno bavljenje ovom oblašću i predlaganje mjera i zakonskog okvira koji će obezbijediti funkcionalan sistem lokalne samouprave. U postojećoj organizaciji državne uprave ovo nije obezbijeđeno. Ovakva situacija dodatno daje na težini i značaju uloge Zajednice opština kao subjekta koji treba da učestvuje u kreiranju politika koje se tiču položaja, prava i obaveza jedinica lokalne samouprave i daje ključni doprinos reformama sistema lokalne samouprave.

U tom pravcu, posebno je istakao značaj i potrebu uspostavljanja čvršće saradnje Zajednice opština sa Vladom Crne Gore, na osnovama **Sporazuma o saradnji** u definisanim oblastima i uz korišćenje mehanizama saradnje utvrđenih u Sporazumu, čemu će se u narednom periodu posvetiti posebna pažnja.

Takođe, kao jedan od prioriteta naglasio je potrebu obezbjeđenja uslovnog poslovnog prostora za potrebe rada Zajednice opština i njenih organa i tijela.

Skupština je jednoglasno prihvatila Izvještaj o radu, uz **zaključak** da Generalni sekretar, u saradnji sa nadležnim službama Glavnog grada, sagleda mogućnosti da se za potrebe Zajednice opština obezbijedi odgovarajući poslovni prostor iz fonda prostora sa kojima raspolaže Glavni grad, te da se pitanje obezbjeđenja poslovnog prostora, ukoliko ne bude nađeno odgovarajuće rješenje na ovakav način, riješi kupovinom istog na tržištu.

Skupština je razmorila **Program rada Zajednice opština za 2015. godine**, koji je koncipiran na osnovu obaveza koje proizilaze iz strateških planova, kao i Programa rada Vlade za 2015. godinu. Programom rada Zajednice opština za 2015. godinu planirane su aktivnosti koje treba da obezbijede ostvarivanje strateških ciljeva utvrđenih u Strateškom planu Zajednice opština za period 2011-2016. godine, a koji se odnose na: zastupanje interesa članica u cilju jačanja sistema lokalne samouprave; pružanje usluga članicama radi razvoja njihovih kapaciteta, u skladu sa najboljim praksama i standardima; podršku lokalnim vlastima u međunarodnoj saradnji i njihovo predstavljanje pred institucijama Evropske unije i razvoj kapaciteta Zajednice opština kao organizacije.

Programom rada Zajednice opština za 2015. godinu poseban akcenat će biti stavljen na održavanje tematskih sjednica Upravnog odbora sa predstavnicima nadležnih ministarstava radi kontinuiranog praćenja ostvarivanja sistema lokalne samouprave i sistema finansiranja lokalne samouprave, sa ocjenom postignutih rezultata u sprovođenju reformi, kao i utvrđivanja daljih pravaca decentralizacije. Programom rada planira se i zaključivanje Sporazuma o saradnji Zajednice opština sa Skupštinom Crne Gore, kao zakonodavnom granom vlasti, u cilju obezbjeđenja adekvatnog učešća predstavnika Zajednice opština u kreiranju zakonodavnog okvira kojim se uređuje sistem lokalne samouprave.

Skupština Zajednice opština je razmatrila i usvojila **Izvještaj o finansijskom poslovanju Zajednice opština za 2014. godinu** i donijela **Finansijski plan Zajednice za 2015. godinu**. Tom prilikom, Skupština je konstatovala da su finansijska sredstva Zajednice opština tokom 2014. godine trošena racionalno i namjenski za izvršavanje poslova i zadataka predviđenih Programom rada i Finansijskim planom Zajednice za 2014. godinu, te je izrazila očekivanje da će se racionalno poslovati i tokom 2015. godine.

Treća sjednica Upravnog odbora Zajednice opština

Upravni odbor Zajednice opština održao je treću sjednicu 23. aprila 2015. godine u Podgorici. Na sjednici, kojom je predsjedavao predsjednik Upravnog odbora **Aleksandar Bogdanović**, razmatrana su aktuelna pitanja koja su u neposrednoj nadležnosti jedinica lokalne samouprave.

Benjamin Perks, šef misije UNICEF-a u Crnoj Gori, predstavio je Upravnom odboru projekat „**Razvoj usluga na lokalnom nivou za djecu bez roditeljskog staranja i mlade koji napuštaju ustanove dječije zaštite**“, čija je realizacija u nadležnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja, a koji se sprovodi uz podršku Kancelarije UNICEF-a u Crnoj Gori i u partnerstvu sa jedinicama lokalne samouprave. On je naglasio da se od jedinica lokalne samouprave očekuje da pruže podršku djeci bez roditeljskog staranja i to kroz formiranje malih grupnih zajednica i kroz obezbjeđivanje stambenog prostora za djecu koja napuštaju Dom za djecu u Bijeloj nakon sticanja punoljetstva.

Goran Kušević, direktor Direktorata za socijalno staranje i dječiju zaštitu u Ministarstvu rada i socijalnog staranja, istakao je da je donošenjem **Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti** potvrđena spremnost Vlade i lokalnih samouprava za dalji razvoj i unapređenje usluga socijalne i dječije zaštite na lokalnom nivou. Na Upravnom odboru je potvrđena spremnost jedinica lokalne samouprave da preduzmu sve neophodne aktivnosti koje će doprinijeti potpunoj implementaciji projekta.

Predrag Jelušić, državni sekretar u Ministarstvu održivog razvoja i turizma, predstavio je **Plan za pripremu ljetnje turističke sezone za 2015. godinu** i **Plan razvoja hotelskih kapaciteta visoke kategorije u Crnoj Gori, sa planom podsticajnih mjera u toj oblasti**. On je naglasio potrebu veće angažovanosti jedinica lokalne samouprave na planu razvoja turizma i kroz odgovarajuće mehanizme poreske politike na lokalnom nivou u funkciji valorizacije prioritetnih turističkih lokaliteta. Predstavio je Plan aktivnosti Vlade na revitalizaciji postojećih hotela i izgradnji hotela visoke kategorije i podsticajne mjere za investiranje u hotele visoke kategorije, a sve u cilju inteziviranja razvoja turističke privrede.

Povodom Plana za pripremu ljetnje turističke sezone, Upravni odbor je zaključio da će jedinice lokalne samouprave, saglasno svojim nadležnostima u ovoj oblasti, preduzeti sve neophodne mjere kako bi se blagovremeno izvršila priprema za predstojeću ljetnju turističku sezonu.

Upravni odbor je dao punu podršku Planu razvoja hotelskih kapaciteta u Crnoj Gori i podsticajnim mjerama Vlade za in-

vesticije u razvoj hotelskih kapaciteta visoke kategorije.

Upravni odbor je jednoglasno usvojio **Izjašnjenje na član 18 Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju**, kojim je predloženo da se utvrdi jedinstveno uvećanje zarada za vatrogasce - spasioce po osnovu posebnih uslova rada, težine i prirode

posla, odgovornosti i opasnosti po život i zdravlje u iznosu od 10% u odnosu na zarađu zaposlenih u organima lokalne uprave i službama čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave i 10% po osnovu pripravnosti po času.

Upravni odbor je donio **Odluku o pokretanju Inicijative za organizovanje poslova zaštite i spašavanja u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova – Direktorata za vanredne situacije**. Razlozi za ovakav stav su prvenstveno sadržani u potrebi uspostavljanja jedinstvenog i koordinisanog rukovođenja u slučajevima prirodnih nepogoda, nesreća i drugih akcidentnih situacija; rješavanja radno-pravnog statusa zaposlenih u službama zaštite i spašavanja; materijalno – tehničkog opremanja i osposobljavanja službi zaštite, uključujući i obuke i profesionalno usavršavanje zaposlenih, a sve sa ciljem obezbjeđenja jedinstvenog i efikasnog funkcionisanja službi zaštite i spašavanja u vanrednim situacijama.

Refik Bojadžić, Generalni sekretar Zajednice opština, podsjetio je članove Upravnog odbora na obaveze jedinica lokalne samouprave iz **Akcionog plana za pregovaračko poglavlje 23**, koje se posebno odnose na onavezu donošenja **Akcionog plana za borbu protiv korupcije** na osnovu Modela AP za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi i ustanovljenja sistema praćenja i izvještavanja o realizaciji mjera po Akcionom planu. Takođe je naglasio važnosti ispunjenja obaveza po pitanju **potpisivanja Memoranduma o razumijevanju i unapređenju položaja LGBT zajednice; Memoranduma o razumijevanju o zagovaranju rodne ravnopravnosti**, a koji sadrži obaveze usvajanja **Lokalnog akcionog plana za postizanje rodne ravnopravnosti**; donošenje **Odluke o rodnoj ravnopravnosti polova**; osnivanje **Savjeta i Kancelarija za rodnu ravnopravnost**; osnivanje **dnevnih centar za djecu sa smetnjama u razvoju, kao i male grupne zajednice za djecu bez roditeljskog staranja**.

Aleksandar Bogdanović, predsjednik Upravnog odbora, pozvao je predstavnike jedinica lokalne samouprave da u narednom periodu budu revnosniji u pogledu ispunjavanja obaveza i posebno ukazao na potrebu blagovremenog i potpunog izvještavanja o preduzetim aktivnostima iz pregovaračkog poglavlja 23. prema Zajednici opština i nadležnim državnim organima.

Strategija za profesionalni razvoj lokalnih službenika i namještenika

Vlada Crne Gore je 15. januara 2015. godine donijela je **Strategiju za profesionalni razvoj lokalnih službenika i namještenika u Crnoj Gori za period 2015-2018. godine** i **Akциони plan za njeno sprovođenje za period 2015-2016. godine**. Navedeni dokumenti su prethodno dobili podršku od **Nacionalnog savjeta za obuku u lokalnoj samoupravi** na XI sjednici održanoj 02.04.2014. godine. Strategiju i Akcioni plan zajedno su pripremili predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova, Zajednice opština Crne Gore, Uprave za kadrove i jedinica lokalne samouprave, u saradnji sa ekspertima angažovanim na projektu LOGINTS, „Podrška implementaciji Nacionalne trening strategije za lokalnu samoupravu u Crnoj Gori“.

Strategija i Akcioni plan su zasnovani na potrebama savremenog i složenog sistema lokalne samouprave koji zahtijeva utvrđivanje jasnih pravaca politike razvoja ljudskih resursa, a imaju za cilj promovisanje organizacione kulture i novog načina razmišljanja koji promoviše vrijednost obuke i profesionalnog razvoja u opštini, odnosno stvaranje visoko stručnog kadra, sposobnog za brzo prilagođavanje promjenama i pružanje kvalitetnih usluga lokalnom stanovništvu.

Strategija za profesionalni razvoj lokalnih službenika i namještenika, kao i Akcioni plan za sprovođenje Strategije, predstavljeni su visoko-rukovodnom kadru svih jedinica lokalne samouprave u Crnoj Gori, najprije u **Podgorici** (18. marta) za službenike središnjeg regiona, zatim u **Baru** (19. marta) za zaposlene u opštinama primorskog regiona i, na kraju, u **Bijelom Polju** (20. marta) za opštine sjevernog regiona Crne Gore.

Sa dokumentima su lokalne službenike upoznali predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave za kadrove i Zajednica opština Crne Gore, ključnih institucija koje su učestvovala na izradi Strategije. Prezentovani su ciljevi, smjernice, pravna, institucionalna i organizaciona struktura, neophodna za razvoj ljudskih resursa u lokalnoj samoupravi, a koji su definisani Strategijom. Takođe, predstavljeno je trenutno stanje u jedinicama lokalne samouprave u pogledu upravljanja ljudskim resursima, a bilo je riječi i o problemima koji se odnose na višak zaposlenih, nedostatak motivacije, znanja, sposobnosti i vještina zaposlenih, ne vršenje kadrovskog planiranja, i sl.

Istaknuto je da se uloga **Ministarstva unutrašnjih poslova**, na ovom planu, ogleda u kontekstu nadležnosti koja se odnosi na predlaganje i sprovođenje strateškog i pravnog okvira za razvoj upravljanja ljudskim resursima u lokalnoj samoupravi, vršenju poslova koji se odnose na funkcionisanje i primjenu propisa iz oblasti lokalne samouprave, sprovođenju međunarodne saradnje i međunarodnih ugovora, te davanju mišljenja na predloge zakona i drugih propisa vezanih za oblast lokalne samouprave.

Uloga **Uprave za kadrove** se ogleda, prvenstveno, u oblasti stručnog osposobljavanja i usavršavanja lokalnih službenika i namještenika, u skladu sa nadležnostima, znanjem i iskustvom ovog organa u oblasti upravljanja ljudskim resursima, dok je uloga **Zajednice opština Crne Gore** prepoznata u podršci jedinicama lokalne samouprave za ustanovljavanje moderne funkcije upravljanja ljudskim resursima i pružanju obuka radi jačanja kapaciteta opština. Imajući to u vidu, Uprava za kadrove i Zajednica opština su prepoznati kao glavni nosioci funkcije osposobljavanja i usavršavanja zaposlenih u lokalnoj samoupravi.

Strategijom za profesionalni razvoj lokalnih službenika i namještenika u Crnoj Gori za period 2015-2018. godine i **Akcionim planom za njeno sprovođenje za period 2015-2016. godine** utvrđuju se strateški ciljevi i dalji pravci reforme lokalne uprave. Ovi dokumenti predstavljaju dobru osnovu za stvaranje efikasne, efektne, profesionalne, servisno orijentisane lokalne uprave, sposobne da efikasno i kvalitetno pruža usluge građanima, privrednim i drugim subjektima, a na osnovu ustanovljenih standarda i principa. Politika upravljanja ljudskim resursima zahtijeva, između ostalog, i potrebu prilagođavanje promjenama izabranih funkcionera i lokalnih službenika i namještenika. Bez dobrog rukovodstva i bez motivisanih službenika nije moguće sprovesti organizacione promjene i obezbijediti funkcionisanje jedinica lokalne samouprave kao modernih organizacija, poboljšati kvalitet usluga građanima i stvoriti uslove za ravnomjeran i održiv razvoj lokalnih zajednica.

NASTAVAK AKTIVNOSTI NA KONSOLIDACIJI

REPROGRAM PORESKOG DUGA

Problemi u finansiranju sa kojima se suočavaju jedinice lokalne samouprave u Crnoj Gori u fokusu su interesovanja kako lokalnih samouprava i njihove asocijacije, tako i Vlade Crne Gore i resornih ministarstava. Brojne aktivnosti koje su u posljednje vrijeme na ovom planu preduzeli Ministarstvo finansija, jedinice lokalne samouprave i Zajednica opština, rezultirale su konkretnim zaključcima i dogovorom koji će, nadamo se, značajno doprinijeti rješavanju problema neizmirenih obaveza i zaostalih dugova jedinica lokalne samouprave i konsolidaciji lokalnih javnih finansija.

Radni tim koji je, shodno Zaključku Vlade, obrazovao Ministar finansija, sastavljen od predstavnika Ministarstva finansija, jedinica lokalne samouprave i Zajednice opština, nastavio je rad na definisanju kriterijuma za reprogram poreskog duga opština. Kao rezultat tih aktivnosti, pripremljena je *Informacija o reprogramu duga opština po osnovu poreza i doprinosa na zarade zaposlenih*, sa stanjem poreskog duga usaglašenim sa Poreskom upravom na 31.12.2014. godine pojedinačno za svaku jedinicu lokalne samouprave, koju je *usvojila je Vlada Crne Gore* na sjednici održanoj 19.02.2015. godine.

Poreski dug jedinica lokalnih samouprava po osnovu poreza i doprinosa na zarade zaposlenih (uključujući i dug opštinskih javnih službi) utvrđen je na iznos od **89,07 mil €**. Vlada Crne Gore odobrila je reprogram poreskog duga za sve opštine koje su korisnice sredstava Egalizacionog fonda na period od 20 godina (74,45 mil €), dok je poreski dug opština Bar i Budva reprogramiran na period od 5 godina (14,62 mil €).

Vlada je, takođe, usvojila zaključak kojim se omogućava opštinama da dio poreskog duga *konvertuju kroz funkcionalnu imovinu*, a u tom slučaju aneksom ugovora utvrdila bi se nova dinamika plaćanja preostalog reprogramiranog poreskog duga. Vlada je odobrila i *reprogram duga opština po osnovu konačnih rasporeda sredstava Egalizacionog fonda* za period 2009-2013. godina u ukupnom iznosu od 1,7 mil.€ na 5 godina.

Ministarstvo finansija je, prilikom utvrđivanja plana reprograma, uvažilo predloge Zajednice opština i jedinica lokalne samouprave i utvrdilo *niži iznos mjesečnih anuiteta u prvim godinama otplate duga*, kako se ne bi ugrozila tekuća likvidnost jedinica lokalne samouprave i normalno funkcionisanje opštinskih organa i javnih službi. Ono što je jako važno prije potpisivanja ugovora o reprogramu je da se iznađe odgovarajući model povezivanja penzijskog staža službenicima i namještenicima koji mogu da ostva-

re pravo na penziju, odnosno dobrovoljno prekinu radni odnos u organima lokalne uprave, za čije rješavanje postoji razumijevanje na centralnom nivou i volja da se u tom pravcu izađe u susret lokalnim samoupravama.

Treba naglasiti da su ugovorom o reprogramu poreskog duga opštine preuzele obavezu rješavanja viška zaposlenih na način što će do 01.09.2015. godine utvrditi dinamiku rješavanja viška zaposlenih u skladu sa Planom unutrašnje reorganizacije javnog sektora, te da prilikom svakog novog zapošljavanja prethodno obezbijede pozitivno mišljenje Ministarstva finansija. Ugovor o reprogramu poreskog duga opštine su potpisale sa Ministarstvom finansija, a početak primjene je 01.07.2015. godine.

REFINANSIRANJE DUGOVA I NEIZMIRENIH OBAVEZA

Za kreiranje dugoročne održivosti javnih finansija na lokalnom nivou od posebne važnosti je *kreiranje održivog modela refinansiranja dugova i obaveza* jedinica lokalne samouprave prema finansijskim institucijama, drugim dobavljačima, zaposlenim, i dr., kao i finansiranje socijalnog programa radi optimizacije broja zaposlenih na lokalnom nivou. Prema informacijama koje su jedinice lokalne samouprave dostavile Ministarstvu finansija, ukupne neizmirene obaveze opština na kraju 2014. godine iznose 119,19 mil €, dok je konsolidovani dug opština na isti dan utvrđen u visini od 166,94 mil €.

Budući da se radi o iznosima koji u odnosu na ranije godine pokazuju trend rasta, neophodno je hitno preduzimanje mjera koje će zaustaviti ovakvo kretanje i istovremeno obezbijediti smanjenje rashoda po osnovu servisiranja dugova, odnosno obezbijediti refinansiranje postojećeg duga zbog visokih kamatnih stopa i kratkih rokova otplate. Rješavanje problema izmirenja ovih obaveza, dakle, moguće je samo kroz povoljne kreditne aranžmane sa bankama, uz nižu kamatnu stopu i povoljniju ročnost koja će biti na period od 10 do 15. godina.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 26. marta 2015. godine usvojila *Informaciju o stanju duga i neizmirenim obavezama lokalnih samouprava na 31.12.2014. godine*, i u vezi sa tim donijela *zaključak da se refinansiranje dugova i neizmirenih obaveza* za kapitalne izdatke u opštinama koje su korisnice Egalizacionog fonda *vrši iz Egalizacionog fonda*, na način što će opština – korisnik sredstava egalizacije sa Ministarstvom finansija i kreditorom potpisati Ugovor o cesiji na osnovu kojeg će se sredstva usmjeravati na otplatu refinansiranih obaveza i kredita.

Vlada je takođe zadužila *Investiciono-razvojni fond Crne Gore* da *obezbijedi sredstva ili garanciju jedinicama lo-*

LOKALNIH JAVNIH FINANSIJA

kalne samouprave radi obezbjeđivanja povoljnog kreditnog aranžmana za refinansiranje dugova.

Imajući u vidu trenutno nedovoljni finansijski bonitet većine jedinica lokalne samouprave, Vlada Crne Gore je, na predlog Upravnog odbora Zajednice opština, na sjednici od 30.04.2015. godine donijela zaključak kojim se preporučuje jedinicama lokalne samouprave koje planiraju refinansiranje dugova i neizmirenih obaveza da nadležni organ opštine donese odluku kojom će **ovlastiti Ministarstvo finansija da raspolaže sredstvima Egalizacionog fonda koja im pripadaju**, imajući u vidu karakter prihoda iz kojih se obezbjeđuju sredstva Egalizacionog fonda, te da isti predstavlja stabilan i siguran instrument finansiranja lokalnih samouprava.

Takođe, **Vlada je ovlastila Ministarstvo finansija da pripremi ugovore o cesiji sa jedinicama lokalne samouprave i Investiciono-razvojnim fondom Crne Gore ili drugom finansijskom institucijom**, a koji će Ministarstvu finansija omogućiti raspolaganje sredstvima Egalizacionog fonda radi obezbjeđenja izvršavanja obaveza opština po osnovu kredita za refinansiranje dugova i neizmirenih obaveza.

Najveći dio jedinica lokalne samouprave je već donio odgovarajuće odluke u tom pravcu i preduzeo aktivnosti na ugovaranju kreditnog aranžmana sa finansijskim institucijama koje su ponudile najpovoljnije uslove, kojim će refinansirati dugove prema bankama i obaveze prema drugim dobavljačima.

UNAPREĐENJE ZAKONODAVNOG OKVIRA

Shodno zaključcima Upravnog odbora Zajednice opština za održivost i stabilizaciju javnih finansija na lokalnom nivou nužno je unaprijediti zakonodavni okvir kojim se

uređuje sistem finansiranja lokalnih samouprava.

Na tom planu, Skupština Crne Gore je na sjednici održanoj 17.02.2015. godine donijela **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na nepokretnosti**, kojim su značajno unaprijeđena pojedina rješenja kojim se uređuje sistem utvrđivanja i naplate poreza na nepokretnosti kao osnovnog sopstvenog prihoda lokalne samouprave. Pokrenute su aktivnosti i na planu stavljanja u skupštinsku proceduru **Zakona o komunalnim djelatnostima i Zakona o legalizaciji neformalnih objekata**, propisa koji su vrlo bitni sa funkcionalnog i finansijskog aspekta za lokalne samouprave. U fazi izrade je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju lokalne samouprave** koji je Programom rada Vlade planiran za drugi kvartal 2015. godine, što je prilika da se određena rješenja u tom zakonu unaprijede i osnaže opštinske finansije.

RACIONALIZACIJA TROŠKOVA POSLOVANJA

Jedinice lokalne samouprave, shodno zaključcima Vlade, moraju dati snažan doprinos na planu stabilizacije lokalnih javnih finansija kroz povećanje efikasnosti svoga rada i racionalizaciji troškova poslovanja. U tom smislu, na lokalnom nivou je neophodno, prije svega: utvrditi optimalnu i funkcionalnu organizaciju opštinskih organa i javnih službi u funkciji **racionalizacije troškova; donijeti opštinske propise** kojim će se uvesti svi zakonom utvrđeni sopstveni prihodi jedinice lokalne samouprave; preduzeti sve zakonom utvrđene mjere radi **efikasne naplate lokalnih javnih prihoda**; sačiniti plan **optimizacije broja zaposlenih u lokalnim samoupravama**, shodno obavezama iz **Plana unutrašnje reorganizacije javnog sektora** koji je usvojila Vlada Crne Gore jula 2013. godine, a kojim se planira smanjenje broja zaposlenih u opštinama za **10% do kraja 2016. godine**.

Samo zajednički, posvećen, odgovoran i sistematičan rad nadležnih državnih organa i jedinica lokalne samouprave na realizaciji utvrđenih obaveza i planiranih aktivnosti u sva četiri segmenta može postupno obezbijediti stabilizaciju i dugoročnu održivost lokalnih javnih finansija. Zajednica opština će i u svojim budućim aktivnostima posebnu pažnju posvećivati pitanjima koja se tiču održivosti lokalnih javnih finansija, a sve u cilju stvaranja funkcionalnih, efikasnih i racionalnih lokalnih samouprava sposobnih da odgovore novim izazovima, očekivanjima i potrebama njenih građana.

Pripreme za primjenu oporezivanja nepokretnosti na izmijenjenim osnovama

Zastupajući interese svojih članica u cilju jačanja ukupnog sistema lokalne samouprave, Zajednica opština je posvećena aktivnostima koje su usmjerene u pravcu jačanja funkcionalne sposobnosti i, naročito, finansijske održivosti lokalnih samouprava. Pitanje poreza na nepokretnosti jedno je od ključnih kada je riječ o sistemu finansiranja lokalnih samouprava.

Skupština Crne Gore, na sjednici održanoj 17.02.2015. godine, donijela je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na nepokretnosti**, čija je primjena utvrđena počev od 01.01.2016. godine. U cilju blagovremene pripreme za primjenu Zakona, Zajednica opština Crne Gore organizovala je 23.04.2015. godine u Podgorici sastanak sa sekretarima sekretarijata za finansije i direktorima uprava lokalnih javnih prihoda, na kome je, uz prisustvo predstavnika Ministarstva finansija, raspravljano o aktivnostima koje je neophodno preduzeti na pripremi za efikasnu implementaciju Zakona.

Refik Bojadžić, Generalni sekretar Zajednice opština, je, između ostalog, istakao da je cilj organizovanja sastanka definisanje budućih koraka koje je potrebno preduzeti kako na lokalnom, tako i na centralnom nivou na planu kvalitetne pripreme za implementaciju Zakona i efikasnijeg ubiranja sredstava po osnovu poreza na nepokretnosti kao **najznačajnijeg sopstvenog prihoda lokalnih samouprava**. Takođe je naglasio da je potrebno pojačati aktivnosti koje će dati doprinos efikasnijem sprovođenju vladinih ekonomskih i razvojnih politika na lokalnom nivou.

Gordana Radović je, u ime **Ministarstva finansija**, predstavila nova zakonska rješenja, dok je **Miomir Jakšić, predsjednik Komisije za finansiranje lokalne samouprave Zajednice opština** govorio o aktivnostima koje su ova Komisija i predstavnici Zajednice opština u Radnoj grupi preduzeli na planu pripreme izjašnjenja i dostavljanje kvalitetnih predloga, sugestija i amandmana na Nacrt, odnosno Predlog ovog Zakona, kao i o nizu drugih aktivnosti koje su pokrenute sa nivoa Zajednice opština.

Dejan Klikovac, direktor Uprave lokalnih javnih prihoda Opštine Bar i **Biljana Peranović, sekretarka Sekretarijata za lokalne prihode, budžet i finansije Opštine Kotor** su predstavili aktivnosti koje su opštine Bar i Kotor preduzele na planu efikasnije naplate poreza na nepokretnosti, a za koje su ove opštine 2012. godine od Zajednice opština, Ministarstva unutrašnjih poslova i OEBS-a dobile nagradu za najbolju praksu u oblasti ubiranja lokalnih javnih prihoda.

Poslije uvodnih prezentacija uslijedila je konstruktivna rasprava u koju se uključio veliki broj predstavnika lokalnih samouprava. Posebno je bilo riječi o potrebi donošenja podzakonskih akata kao pretpostavki za primjenu zakonskih rješenja, o problemima koje će u praksi proizvesti povećanje minimalne stope poreza na nepokretnosti, načinu utvrđivanja tržišne vrijednosti nepokretnosti, načinu korišćenja baze podataka o nekretninama Uprave za nekretnine i njihove saradnje sa lokalnim poreskim organima, i nizu drugih pitanja koja su se otvorila tokom rasprave.

Osvrćući se na pojedina pitanja pokrenuta od strane predstavnika lokalnih samouprava, **Novo Radović, direktor Direktorata za poreski i carinski sistem u Ministarstvu finansija**, je kazao da su značajno unaprijeđena zakonodavna rješenja u oblasti poreske politike na nepokretnostima, što će, uz korišćenje mehanizama za ubiranje prihoda utvrđenih Zakonom o poreskoj administraciji, obezbijediti veće prihode jedinicama lokalne samouprave.

Posebna radna grupa formirana od predstavnika opština pripremila je **Plan aktivnosti** koje je neophodno preduzeti na stvaranju uslova za kvalitetnu implementaciju rješenja iz izmijenjenog Zakona o porezu na nepokretnosti, čija primjena počinje 1. januara 2016. godine.

Planom su predviđene sljedeće aktivnosti:

- organizovanje **posebnog sastanka sa predstavnicima Uprave za nekretnine** po pitanju korišćenja katastarske evidencije podataka o nepokretnostima i njenog usaglašavanja sa aplikacijama koje podržavaju opštinske baze podataka o nepokretnostima i mogući problemi u vezi sa tim (Nosilac aktivnosti: Zajednica opština i Uprava za nekretnine);
- donošenje **Uredbe o bližim kriterijumima i metodologiji za određivanje tržišne vrijednosti nepokretnosti**, kojom će se precizno regulisati način utvrđivanja tržišne vrijednosti nepokretnosti za koje se ne može utvrditi realna prosječna tržišna vrijednost kao osnovica za oporezivanje, odnosno za nepokretnosti za koje poreski obveznici vode poslovne knjige (Nosilac aktivnosti: Ministarstvo finansija);
- donošenje propisa kojim se jasno definiše šta se smatra **poljoprivrednim zemljištem koje se obrađuje** (Nosilac aktivnosti: Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja);
- priprema **modela Odluke o porezu na nepokretnosti** koji bi poslužio kao osnova jedinicama lokalne samouprave za pripremu svojih odluka (Nosilac aktivnosti: Komisija za finansiranje lokalne samouprave Zajednice opština);
- priprema modela **Poreske prijave za utvrđivanje poreza na nepokretnosti** (Nosilac aktivnosti: Komisija za finansiranje lokalne samouprave Zajednice opština).

Plan aktivnosti je dostavljen svim učesnicima sastanka i nadležnim državnim organima radi realizacije.

Zajednica opština na zajedničkoj sjednici dva odbora Skupštine Crne Gore

Zajednica opština Crne Gore je, po pozivu, učestvovala na zajedničkoj sjednici **Odbora za evropske integracije i Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore** koja je održana 11.05.2015. godine, a povodom dijaloga (konsultativnog saslušanja) na temu „**Efikasnost korišćenja IPA fondova i rad Revizorskog tijela odgovornog za reviziju EU fondova**“.

Sastanku su ispred Zajednice opština Crne Gore prisustvovali: **Refik Bojadžić**, Generalni sekretar, **Saša Šćekić**, vd. pomoćnika Generalnog sekretara i **Darko Mrvaljević**, koordinator Mreže opštinskih projekt menadžera. Pored članova dva odbora, sjednici su prisustvovali i: **Aleksandar Andrija Pejović**, glavni pregovarač za pregovore sa EU i nacionalni koordinator za Instrument pretprijetne podrške Crnoj Gori, **Marija Radenović**, Generalni direktor Direktorata za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći u Ministarstvu finansija i **Mila Barjaktarović**, glavni revizor Revizorskog tijela.

Sjednicu je obilježila tročasovna rasprava, tokom koje su iznesena različita viđenja i stavovi o principima ugovaranja i realizacije projekata u okviru IPA programa. Bilo je riječi i o nedostatku fiskalnog kapaciteta lokalne samouprave, kao i o izazovima u pogledu predfinansiranja i koofinansiranja projekata, te o sistemu odgovornosti u slučaju neefikasnog korišćenja sredstava. Na sjednici su prezentirani podaci o procentualnoj iskorišćenosti IPA sredstava koja su opredijeljena Crnoj Gori u periodu od 2007. do 2013. godine, a govorilo se i o indikativnoj raspodjeli koja nas očekuje u narednom periodu.

Budući da lokalne samouprave imaju važnu ulogu na putu Crne Gore ka Evropskoj uniji, te da se od njih očekuje da daju snažan doprinos evropskom putu naše države, predstavnici Zajednice opština su istakli da je neophodno iskoristiti sve prednosti koje pruža EU kroz mogućnosti za korišćenje sredstava iz EU fondova. Da bi se na pravi način koristile mogućnosti koje pružaju EU fondovi, neophodno je jačati stručne i administrativne kapacitete na lokalnom nivou u oblasti planiranja pripreme kandidovanja i upravljanja projektima koji se finansiraju iz EU fondova. U tom smislu, Generalni sekretar **Refik Bojadžić** je u svom obraćanju posebno istakao značaj funkcionisanja Mreže opštinskih projekt menadžera, koja je osnovana u okviru Zajednice opština, i njenu ulogu o narednom periodu.

Imajući u vidu veoma tešku finansijsku situaciju u kojoj se nalazi najveći dio jedinica lokalne samouprave u Crnoj Gori, **Refik Bojadžić** je posebno ukazao na nedovoljnu sposobnost opština da obezbijede predfinansiranje projekata, što je uslov za korišćenje sredstava EU. U tom smislu, naglasio je potrebu i važnost uspostavljanja odgovarajućeg mehanizma kojim će se omogućiti da jedinice lokalne samouprave obezbijede sredstva za predfinansiranje i kofinansiranje projekata EU i, na taj način, efikasnije koriste dostupna sredstva EU fondova.

Predsjedavajući sjednici, predsjednik Odbora za evropske integracije **Slaven Radunović** i predsjednik Odbora za ekonomiju, finansije i budžet **Aleksandar Damjanović**, ukazali su na značaj pokrenute rasprave, naročito sa aspekta efikasnijeg korišćenja sredstava EU i prevazilaženja teške finansijske situacije u jedinicama lokalne samouprave.

Članovi dva skupštinska odbora dali su podršku pokrenutim inicijativama Zajednice opština na planu uspostavljanja mehanizama za efikasnije korišćenje sredstava EU, a konačni zaključci sa zajedničke sjednice dva odbora će biti naknadno utvrđeni.

Energetska efikasnost u asocijacijama lokalnih samouprava

U Podgorici je **21. aprila 2015. godine** potpisan **Memorandum o razumijevanju** između šest asocijacija lokalnih samouprava i Njemačkog društva za međunarodnu saradnju (GIZ) na regionalnom projektu „**Energetska efikasnost u asocijacijama lokalnih samouprava (EeMA)**“.

Memorandum o razumijevanju je potpisan između Zajednice opština Crne Gore, Asocijacije opština i gradova Federacije Bosne i Hercegovine, Asocijacije gradova i opština Republike Srpske, Stalne konferencije gradova i opština Srbije i Asocijacije kosovskih opština i GIZ-a (Njemačko društvo za međunarodnu saradnju).

Na ceremoniji potpisivanja Memoranduma o razumijevanju, u ime domaćina - Glavnog grada Podgorica i Zajednice opština Crne Gore učesnicima se obratio **Slavoljub Stijepović, Gradonačelnik Glavnog grada i predsjednik Skupštine Zajednice opština Crne Gore**. On je, između ostalog, istakao da je održivo korišćenje energetske potencijala već prepoznato u Crnoj Gori kao potreba i preduslov za razvoj i unapređenje kvaliteta života, a ne kao odricanje i narušavanje životnog komfora. Gradonačelnik Stijepović je naglasio da Zajednica opština potpisivanjem Memoranduma potvrđuje spremnost da uspješno realizuje EeMA projekat, kao i odlučnost da ojača saradnju lokalnih vlasti na polju efikasnog korišćenja energije. On je, takođe, istakao da su, kroz izbor za finansiranje četiri pilot projekta na temu promocije mjera energetske efikasnosti u lokalnoj zajednici, u okviru ovog projekta u Crnoj Gori već realizovane značajne aktivnosti u ovoj oblasti.

Učesnicima Ceremonije su se obratili i **Nj.E. Gudrun Štajnaker**, Ambasadora Savezne Republike Njemačke u Crnoj Gori, **Johanes El**, menadžer GIZ-ovog Otvorenog Regionalnog fonda za energetska efikasnost, **Dubravka Bošnjak**, regionalni projekt menadžer na EeMA projektu, te predstavnici partnerskih asocijacija lokalnih samouprava.

Vesna Kolega, regionalni ekspert, predstavila je **Mapu puta za asocijacije lokalnih samouprava**, koja sadrži smjernice za asocijacije lokalnih samouprava kako bi pružile podršku svojim članicama da postanu energetske održive i

efikasne u korišćenju energije, kao i smjernice za pridruživanje opština Sporazumu gradonačelnika. Takođe su predstavljeni svi pilot projekti izabrani u okviru projekta EeMA, a o izabranim pilot projektima u Crnoj Gori govorila je **Ivana Lalević**, projekt koordinatorka ispred Zajednice opština Crne Gore.

U okviru projekta „Energetska efikasnost u asocijacijama lokalnih samouprava“ Zajednica opština krajem decembra 2014. godine uputila je svim jedinicama lokalne samouprave javni poziv za prijavu projekata. Na javni poziv 11 jedinica lokalne samouprave je prijavilo projekte.

Izborna komisija koju su činili tehnički ekspert i predstavnici GIZ ORF EE i Zajednice opština, na osnovu utvrdjenih Kriterijuma za ocjenu pilot projekata, izvršila je ocjenu projekata i sačinila rang listu. Imajući u vidu da je pristigao veći broj kvalitetnih prijava, Izborna komisija je odlučila da planirana sredstva raspodijeli za realizaciju više projekata. Nakon detaljnog uvida u dostavljenu dokumentaciju, rang liste i posjeta najbolje rangiranim opštinama, Komisija je donijela **Odluku o izboru 4 pilot projekta koji će se realizovati u opštinama**, i to:

- **projekat Opštine Danilovgrad**, za mjere – **Opremanje eksploatacionog bunara i instalacija jake struje u zgradi Centra za kulturu opštine Danilovgrad**
- **projekat Opštine Berane**, za mjeru – **Nabavka i izvođenje radova na zamjeni kotla i uvođenje peleta u zgradi JU Dnevni centar opštine Berane**
- **projekat Glavnog grada Podgorica**, za mjeru – **Izrada, transport i montaža fasadne PVC stolarije na zgradi Sekretarijata za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine Glavnog grada Podgorica**
- **projekat Opštine Nikšić**, za mjeru – **Nabavka i montaža LED svjetiljki u Njegoševoj ulici (dio od ulice Nika Miljanića do ulice Novaka Ramova).**

Pilot projekti će poslužiti za promociju primjene mjera energetske efikasnosti u lokalnoj zajednici, kao i za razmjenu iskustava u njihovoj implementaciji i benefitima među partnerskim asocijacijama i njihovim članicama u regionu.

Regionalna konferencija o javnom integritetu na lokalnom nivou

U Budvi je 5. i 6. maja 2015. godine održana regionalna konferencija na temu: *“Značaj jačanja integriteta lokalnih službenika u funkciji borbe protiv korupcije”*, u organizaciji *Misije OEBS-a u Crnoj Gori*, a u saradnji sa *Kancelarijom OEBS-a za demokratske institucije i ljudska prava, Kancelarije koordinatora OEBS-a za ekonomske i ekološke aktivnosti i Savjetom Evrope*. Konferencija je okupila više od 40 učesnika - predstavnika lokalnih i centralnih vlasti, asocijacija lokalnih samouprava i nevladinih organizacija iz regiona jugoistočne Evrope, kao i predstavnike misija OEBS-a u regionu i međunarodne eksperte.

Dan Redford, vršilac dužnosti šefa Misije OEBS-a u Crnoj Gori, istakao je da je značaj pružanja podrške institucijama na lokalnom nivou u njihovom nastojanju da pruže što bolje usluge građanima putem kreiranja transparentnijeg, pouzdanijeg i funkcionalnijeg sistema lokalne uprave prepoznat u svim zemljama jugoistočne Evrope. Između ostalog, podsjetio je da Misija OEBS-a u Crnoj Gori, u saradnji sa Zajednicom opština Crne Gore, izradila *Model Plana integriteta*, koji je urađen tako da omogući jedinicama lokalne samouprave da uspješno izrade svoje Planove integriteta koji bi bili upodobljeni njihovim specifičnim potrebama. Istakao je da je od prethodne regionalne konferencije iz 2010. godine u Crnoj Gori urađeno mnogo na planu uspostavljanja normativnog i institucionalnog okvira, ali da je sposobnost jedinica lokalne samouprave da ostvaruju konkretne rezultate u pogledu principa dobre uprave nešto što iziskuje dalje napore i unapređenja.

Refik Bojadžić, Generalni sekretar Zajednice opština, naglasio je da proces decentralizacije povećava značaj lokalnih vlasti, ali i njihovu odgovornost, jer su građani na lokalnom nivou u mogućnosti da direktno i neposredno učestvuju u kreiranju javnih politika i donošenju odluka, kao i kontroli njihovog sprovođenja od strane javnog sektora. Upravo zbog toga, integritet lokalnih službenika i namještenika i borba protiv korupcije na lokalnom nivou su ključne odrednice novog pristupa u funkcionisanju jedinica lokalne samouprave kojim se želi obezbijediti razvoj demokratije i jačanje građanskog društva. Naglasio je da su preporuke sa regionalne konferencije o efikasnom upravljanju, etici i transparentnosti na lokalnom nivou iz 2010. godine u najvećoj mjeri realizovane, te da se može izvesti zaključak da je u Crnoj Gori učinjen značajan napredak u svim oblastima prepoznatim u navedenim preporukama.

Zajednica opština, kao reprezent interesa lokalnih samouprava, učestvuje u nizu značajnih programa i projekata, podržanih

od strane međunarodnih institucija i organizacija, koji imaju za cilj jačanje lokalne samouprave u Crnoj Gori. Generalni sekretar Bojadžić je istakao da je Zajednica opština, u saradnji sa MUP-om i uz podršku Misije OEBS-a, izradila *Model Programa borbe protiv korupcije na lokalnom nivou sa Akcionim planom za njegovo sprovođenje*, kao pomoć opštinama da pripreme i donesu svoje akcione planove.

Takođe, Zajednica opština je, uz finansijsku podršku Misije OEBS-a i ekspertsku pomoć Savjeta Evrope, pripremila *modele etičkih kodeksa za izabrane predstavnike i funkcionere u lokalnoj samoupravi, odnosno lokalne službenike i namještenike; odluke o etičkoj komisiji za izabrane predstavnike i funkcionere u lokalnoj samoupravi, odnosno za lokalne službenike i namještenike, kao i Priručnik – Vodič kroz postupak rada Etičke komisije*.

Prepoznajući da značaj *povećanja transparentnosti i odgovornosti* u radu organa lokalne uprave i svih zaposlenih predstavlja polaznu tačku za uspješnu prevenciju u borbi protiv korupcije, Zajednica opština je pripremila i opštinama dostavila modele odluka – dokumenata kojim su utvrđene široke mogućnosti i mehanizmi za učesće građana i NVO-a u kreiranju politika, donošenju odluka i kontroli njihovog sprovođenja na lokalnom nivou.

Konferencija je bila dobra prilika za razmjenu iskustava i izazova sa kojima se susreću lokalne samouprave u obježbjedivanju principa dobrog upravljanja. Bilo je riječi i o ulozi civilnog društva u promociji transparentnosti i javne etike, a promovisana je i potreba za dobrim informisanjem građana, radi pravilnog razumijevanja finansijskih politika, prioriteta za finansiranje i trošenje javnih sredstava. Posebno je diskutovano o specifičnosti sukoba interesa izabranih funkcionera i lokalnih službenika i namještenika, kao i mehanizmima za preventivno djelovanje u cilju sprečavanja slučajeva sukoba interesa kroz odgovarajuće obuke lokalnih izabranih funkcionera i službenika.

Etički kodeksi i njihovo poštovanje, transparentnost u radu, kao i edukacija javnosti i kampanje podizanja svijesti građana koje bi trebalo da sprovedu jedinice lokalne samouprave su identifikovani kao neophodni instrumenti za efikasno otkrivanje i preventivno sprečavanje sukoba interesa, moguće korupcije ili drugih oblika zloupotrebe službenog položaja.

U završnom dijelu konferencije dat je predlog zaključaka i preporuka koje će biti dostavljene jedinicama lokalne samouprave, a koje će poslužiti kao smjernice za aktivnosti koje bi trebalo preduzeti u cilju jačanja integriteta izabranih predstavnika i funkcionera, odnosno lokalnih službenika i namještenika.

U susret primjeni Zakona o komunalnoj policiji

U susret primjeni **Zakona o komunalnoj policiji**, a u okviru pripreme podzakonskih akata za njegovu primjenu, kao i obaveza jedinica lokalne samouprave da pripreme Plan unutrašnje reorganizacije, na čiji sadržaj će značajno uticati struktura službi komunalnih policija, Zajednica opština je 18. februara 2015. godine, u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, organizovala sastanak načelnika komunalnih policija. Sastanak je organizovan na inicijativu načelnika komunalnih policija Kotora, Bijelog Polja, Budve i Podgorice.

Dragana Ranitović, direktorica Direktorata za državnu upravu i lokalnu samoupravu Ministarstva unutrašnjih poslova, podsjetila je prisutne da je Zakon o komunalnoj policiji usvojen 26. decembra 2014. godine i da će se početi primjenjivati 3. oktobra 2015. godine. U prelaznom periodu, zadatak Ministarstva unutrašnjih poslova i svih jedinica lokalne samouprave jeste da kroz donošenje podzakonskih akata i stručnu i organizacionu pripremu komunalnih policija stvore uslove za puno i efikasno sprovođenje Zakona.

Refk Bojadžić, Generalni sekretar Zajednice opština, istakao je značaj zakonskih rješenja za kvalitetno obavljanje komunalnog nadzora i obezbjeđenje komunalnog reda u opštinama. On je, takođe, dao kratak pregled obaveza opština koje treba da se sprovedu do početka primjene zakona, a koje se odnose organizacione aktivnosti i obuke komunalnih policajaca. Poseban akcenat je stavio na okolnost da je Zakon o komunalnoj policiji donijet krajem godine poslije usvajanja opštinskih odluka o budžetu, te da se postavlja pitanje finansiranja poslova i aktivnosti koji su preduslov za sprovođenje Zakona. Za prevazilaženje ovog problema neophodna je dalja saradnja nadležnih ministarstva i Zajednice opština, pogotovo u dijelu pružanja opšteg dijela obuka komunalnim policajcima.

Tanja Tripović, pomoćnik direktora Policijske akademije je istakla da je Policijska akademija jedina licencirana ustanova u Crnoj Gori za pružanje obuka bezbjedonosnim službama, uključujući i komunalnu policiju. Opšti dio obuka komunalnih policajaca je utvrđen u nastavni program Policijske akademije. Međutim, da bi se utvrdio posebni dio obuke za komunalne policajce koji se odnosi na nadležnosti komunalne policije, postupanje na terenu i u vanrednim situacijama potrebno je da se usvoji Zakon o komunalnim djelatnostima, kao i da se u saradnji sa lokalnim samoupravama precizira sadržaj programa obuke. Takođe je ukazala da predavači Policijske akademije nemaju potrebna znanja za pružanje posebnog dijela obuke za komunalne policajce, te da bi trebalo u tom slučaju angažovati eksternu predavače.

Načelnici komunalnih policija su u diskusiji koja je uslijedila ukazali na: osjetljivost zakonom utvrđenih ovlašćenja koja se odnose na upotrebu sile i ograničavanje osnovnih ljudskih prava; dilemu u pogledu razgraničenja nadležnosti između komunalne policije i komunalne i drugih opštinskih inspekcija; zvanja komunalnih policajaca koji nisu prepoznati Zakonom o državnim službenicima i namještenicima; finansijski uticaj Zakona na opštinske budžete za potrebe obuka, reorganizacije, opreme, sredstava, vozila i prostorija, kao i niz drugih

pitanja od značaja za efikasno funkcionisanje službi komunalne policije.

Olivera Grbović, predstavnik Ministarstva unutrašnjih poslova, ukazala je da je intencija Zakona bila da se razdvoje komunalna policija i komunalna i druge opštinske inspekcije. U tom pogledu, opštine, svojim odlukama o organizaciji organa i službi lokalne uprave, treba da utvrde da li će komunalna i druge opštinske inspekcije biti organizaciono u okviru resornih sekretarijata ili će obrazovati poseban organ lokalne uprave za vršenje inspeksijskog nadzora.

Zakon o komunalnoj policiji će, dakle, izaizvati brojne nedoumice i probleme u njegovoj primjeni, pa je, u cilju njihovog otklanjanja, potrebno što prije utvrditi konkretan plan aktivnosti, dinamiku i nosioce obaveza na stvaranju neophodnih pretpostavki za kvalitetnu primjenu Zakona od strane jedinica lokalne samouprave.

Izjašnjenje na Predlog Zakona o životnoj sredini

Zajednica opština Crne Gore je u martu 2015. godine dala mišljenje na tekst Predloga Zakona o životnoj sredini. Mišljenje je fokusirano na izvore finansiranja poslova lokalne samouprave u oblasti zaštite životne sredine. Tako je ukazano da je Predlogom Zakona predviđeno je da „jedinica lokalne samouprave može, iz okvira svojih prava i dužnosti, propisati **naknadu za zaštitu i unaprjeđivanje životne sredine u skladu sa svojim potrebama i specifičnostima**“. Ovakvu odredbu sadrži i važeći Zakon o životnoj sredini. Međutim, kako ovaj zakon nije precizno definisao uslove za uvođenje ove naknade (elemente neophodne za određivanje obveznika naknade, kriterijume za njenu visinu, i dr.), a kako takođe ova pitanja u vezi sa potrebama i specifičnostima lokalnih samouprava za uvođenje naknade za zaštitu i unaprjeđenje životne sredine nijesu regulisana ni podzakonskim propisima, lokalne samouprave nijesu u mogućnosti da iskoriste zakonom utvrđeno pravo na ubiranje prihoda po ovom osnovu, iako je isti Zakonom o finansiranju lokalne samouprave utvrđen kao sopstvenih prihod lokalne samouprave (član 5).

Ovo naročito zbog podudarnosti sadržaja i obuhvata **eko-naknade**, budući da je propisano da se eko-naknada plaća za „ispuštanje zagađujućih materija u vazduh; uvoz supstanci koje oštećuju ozonski omotač; stvaranje i deponovanje opasnog otpada“ sa naknadom koju bi mogle uvesti jedinice lokalne samouprave. Imajući prethodno u vidu, postavlja se pitanje da li uopšte postoje specifičnosti na osnovu kojih bi lokalne samouprave mogle da uvedu naknadu za zaštitu i unaprjeđenje životne sredine, a koje nijesu sadržane u eko-naknadi?

Učešće Zajednice opština na regionalnom okruglom stolu „Izazovi u implementaciji Poglavlja 27 na lokalnom nivou“

Regionalni okrugli sto „Izazovi u implementaciji poglavlja 27 na lokalnom nivou“, održan je 19. maja 2015. godine u Beranama, u organizaciji Opštine Berane. Okrugli sto je otvorio **Dragoslav Šćekić**, Predsjednik Opštine Berane. Učešće u okruglom stolu, pored predstavnika domaćina, uzeli su **Daliborka Pejović**, državna sekretarka u Ministarstvu održivog razvoja i turizma i član Pregovaračke grupe Crne Gore; **Refik Bojadžić**, Generalni sekretar Zajednice opština Crne Gore sa saradnicima; **Anela Čekić**, Predsjednica Opštine Gusinje; **Ana Stanišić Vrbica**, iz Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori; **Gordana Đukanović**, iz Agencije za zaštitu životne sredine; kao i potpredsjednici, menadžeri i sekretari iz opština sjeve-

S druge strane, Zakonom o finansiranju lokalne samouprave u članu 26 je definisano da je jedan od ustupljenih prihoda opštinama i **naknada za korišćenje drumskih motornih vozila i njihovih priključnih vozila (eko-naknada)**. Međutim, ona to počev od 2012. godine više nije. Naime, Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađivanja životne sredine („Sl.list CG“, br. 49/12) ova naknada je ukinuta. **Podzakonskim propisom nižeg reda ukinut je prihod koji je Zakonom o finansiranju lokalne samouprave definisan kao ustupljeni prihod lokalnim samoupravama.**

Na osnovu izloženog, jasno je da lokalne samouprave nemaju namjenski izvor finansiranja poslova iz oblasti zaštite životne sredine.

Takođe, **Zakonom o lokalnoj samoupravi** u članu 32 tačka 9, propisano je da opština u okviru sopstvenih poslova „obezbjeduje uslove i stara se o zaštiti životne sredine i pojedinih njenih djelova (kvalitet vazduha, zaštita od buke, upravljanje čvrstim otpadom i dr.)“. Nadalje, **Zakonom o finansiranju lokalne samouprave** u članu 2 je propisano da sredstva za finansiranje sopstvenih poslova moraju biti „primjerena izdacima potrebnim za finansiranje nadležnosti opštine utvrđenih Ustavom i zakonom“.

Da bi se omogućilo sprovođenje ovih sistemskih zakona, kao i obaveza i odgovornosti jedinica lokalne samouprave utvrđenih tekstom Predloga zakona o životnoj sredini, potrebno je:

- 1) stvoriti **neophodne preduslove za omogućavanje uvođenja naknade** za zaštitu i unaprjeđenje životne sredine (član 84), ili
- 2) u članu 81 dodati novi stav koji glasi: „Sredstva od eko-naknade iz stava 1 ovog člana prihod su **budžeta Crne Gore u iznosu od 60%, odnosno jedinica lokalne samouprave u iznosu od 40%.**“

roistoka Crne Gore: Bijelo Polje, Petnjica, Plav i Rožaje. Da bi lokalne samouprave bile spremne da se suoče sa brojnim izazovima koji će se pred njima naći, učesnici okruglog stola su se saglasili potrebno je obezbijediti: (1) jačanje administrativnih kapaciteta lokalnih uprava za pripremu i sprovođenje projekata koji se finansiraju sredstvima Evropske unije, (2) stvoriti finansijske preduslova za jačanje apsorpcionih kapaciteta opština, uspostavljanjem mehanizma za pretfinansiranje i kofinansiranje IPA projekata, kao i (3) međuopštinsku saradnju u ovim oblastima.

Instrument pretpristupne podrške za period 2014-2020 (IPA II)

IPA II predstavlja novi okvir za pretpristupnu podršku Evropske unije za period 2014-2020. Najvažnija novina IPA II je njen strateški fokus, baziran na **Indikativnim stratejskim dokumentima** pojedinačnih država korisnica IPA II sredstava (Indicative Strategy Papers). To su specifična planska dokumenta koja se izrađuju na period od sedam godina, i obezbijavaju snažnije vlasništvo korisnika kroz integrisanje njihovih unutrašnjih reformi i razvojnih planova u prioritete koji će biti predmet podrške EU. Pored toga, **Višekorišnički indikativni stratejski dokument** (Multi-Country Indicative Strategy Paper) definiše prioritete za regionalnu i teritorijalnu saradnju.

U cilju jačanja uticaja finansijske pomoći EU, Evropska komisija planira da akcije u okviru finansijske perspektive 2014-2020 koncentriše na one oblasti gdje su reforme ili investicije najpotrebije za ispunjavanje kriterijuma za pristupanje EU, a u skladu s kapacitetima zemalja kandidata. Imajući u vidu činjenicu da se pretpristupne reforme finansiraju iz različitih izvora (IPA, nacionalna sredstva, podrška drugih instrumenata EU i međunarodne zajednice, bilateralne donacije, međunarodne finansijske institucije), EK je predložila sektorski pristup koji će obezbijediti dugoročni, koherentni i održivi pristup. Ovim pristupom će se omogućiti lakša saradnja među donatorima, čime će se eliminisati preklapanje podrške i uvećati efikasnost i efektivnost.

Glavni razlozi zbog kojih je EK predložila sektorski pristup su: poboljšanje strateškog planiranja podrške, bolje kombinovanje različitih oblika podrške, efikasnija upotreba podrške i korišćenje postojećeg iskustva i izgrađenih kapaciteta u državama korisnicama IPA-e.

U novom finansijskom periodu, finansijska podrška EU će dopunjavati nacionalno finansiranje, biće usmjerena na konkretne potrebe integracijskog procesa i prilagođena individualnim potrebama država korisnica. Najveći izazovi u primjeni sektorskog pristupa su priprema prvih programa, definisanje pokazatelja uspjeha i pronalaženje odgovarajućih načina za sprovođenje podrške.

S tim u vezi, Komisija je predložila da projektni pristup IPA I (2007-2013) bude zamijenjen tzv. sektorskim pristupom u okviru IPA II (2014-2020). Očekuje se da će, primjenom

ovakvog pristupa, podrška u okviru IPA II unaprijediti kapacitete nacionalnih institucija u smislu pripreme odgovarajućih strateških dokumenata, osigurati kvalitetnu sektorsku koordinaciju i bolje praćenje realizacije ovih strategija, te osigurati višegodišnje planiranje budžeta. Sektorski pristup promovira strukturne reforme koje će pomoći usklađivanju sa standardima Evropske unije.

Crna Gora i IPA II

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija i Kancelarija nacionalnog IPA kooridnatora, u saradnji s resornim ministarstvima i Delegacijom Evropske unije u Crnoj Gori, sprovodi proces stratejskog planiranja finansijskih sredstava koja će Crnoj Gori biti dostupna kroz IPA II. Ključni dokument koji definiše prioritete na nacionalnom nivou za podršku iz sredstava IPA II je **Indikativni stratejski dokument Crne Gore za Ipu 2014-2020 – ISDCG** (Indicative Strategy Paper for Montenegro 2014-2020) koji se može naći na sajtu: http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2014/20140919-csp-montenegro.pdf.

Ovim dokumentom se definišu konkretni oblici podrške koja je potrebna za ostvarenje predviđenih ciljeva u odabranim sektorima, pri čemu planirana podrška mora biti utemeljena na prioritetima definisanim u nacionalnim stratejskim dokumentima, stratejskim dokumentima EU i odnositi se na oblasti u kojima su potrebna značajnija unapređenja za pripremu zemlje za članstvo u EU.

Indikativni stratejski dokument predviđa usmjeravanje pretpristupne podrške Crnoj Gori tokom perioda 2014-2020. kroz **8 sektora definisanih u okviru 5 oblasti** određenih regulativom o uvođenju IPA 2:

Oblast I: Reforme u procesu pripreme za članstvo u EU, jačanje institucija i administrativnih kapaciteta

- Sektor 1: Demokracija i upravljanje,
- Sektor 2: Vladavina prava i temeljna prava;

Oblast II: Socio-ekonomski i regionalni razvoj

- Sektor 3: Životna sredina i klimatska akcija,
- Sektor 4: Saobraćaj,
- Sektor 5: Konkurentnost i inovacije;

Oblast III: Zapošljavanje, socijalne politike, obrazovanje, jednakost polova i razvoj ljudskih resursa

IPA II
INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU POMOĆ

- Sektor 6: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna politika;

Oblast IV: Poljoprivreda i ruralni razvoj

- Sektor 7: Poljoprivreda i ruralni razvoj;

Oblast V: Regionalna i teritorijalna saradnja

- Sektor 8: Regionalna i teritorijalna saradnja.

Višekorisnički programi se zasnivaju na gore pomenutom Višekorisničkom indikativnom strategijskom dokumentu i akcionim dokumentima pripremljenim za svaki program. Projekti iz višekorisničke IPA-e se pripremaju centralizovano tj. od strane Evropske komisije, a konačnu odluku o odobravanju predloga projekata donosi IPA komitet kojeg čine predstavnici zemalja članica. Odluku IPA komiteta o predloženim projektima prati razmjena pisama kojima zemlja korisnik potvrđuje učestvovanje u datom programu i na taj način odobrava realizaciju projekata u okviru programa.

U okviru finansijske perspektive 2014-2020 Crna Gora će učestvovati i u **9 prekograničnih i transnacionalnih programa:**

- četiri bilateralna programa (sa Albanijom, Bosnom i Hercegovinom, Kosovom i Srbijom);
- dva trilateralna programa (Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora i Italija – Albanija – Crna Gora);
- tri transnacionalna programa (Dunavskom, Mediteranskom i Jadransko-jonskom programu).

Finansijski okvir

Evropska komisija je u Strategijskom dokumentu Crne Gore za IPA II, u okviru finansijske perspektive 2014-2020. alocirala oko **270,5 miliona EUR**, i to na sljedeći način po oblastima/sektorima podrške (bez sredstava za sektor Regionalna i teritorijalna saradnja):

Sektorske radne grupe

Crna Gora trenutno ispunjava kriterijume sektorskog

pristupa u većini planiranih sektora. Sektorske strategije su sveobuhvatne i dobro razvijene u većini sektora, naročito kada je riječ o dugoročnim i dalekosežnim strategijama u oblasti životne sredine, poljoprivrede i konkurentnosti i inovacija. Međutim, kapaciteti za sprovođenje, nadgledanje i procjenu sektorskih strategija, kao i za srednjoročno planiranje budžeta, moraju se dodatno unaprijediti.

S tim u vezi, a u cilju jačanja sektorskog pristupa, Vlada Crne Gore je 14. XI 2013. utvrdila strukturu sektorskih radnih grupa zaduženih za programiranje IPA II u definisanim sektorima. Svaka sektorska radna grupa ima vodeću instituciju i određeni broj institucija obuhvaćenih sektorom, zavisno od identifikovanih potreba i prioriteta.

Zajednica opština Crne Gore je uključena u sljedeće sektorske grupe: Demokratija i upravljanje i Životna sredina i klimatska akcija.

U okviru rada sektorskih grupa, Zajednica predstavlja interese opština i njihov pristup raspoloživim fondovima. Napredak u učešću Zajednice opština u programiranju napravljen je posebno poslije formiranja Mreže opštinskih menadžera. Naime, na sastanku mreže održane u februaru ove godine u Budvi, prisustovale su predstavnice Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija i Ministarstva unutrašnjih poslova, objasnile proces programiranja opštinskim predstavnicima, nakon čega su konkretno dogovoreni oblici saradnje u programiranju sektora Demokratija i upravljanje, koji koordinira Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Kao rezultat, u okviru postojećeg nacrtu Sektorskog planskog dokumenta **predloženo je 5 ideja koje se odnose na lokalne samouprave**, i to u oblastima: jačanja struktura za učešće lokalnih samouprava u procesu pregovaranja kao i u pripremi za korišćenje strukturnih fondova po pristupu u Evropsku uniju; upravljanje učinkom u opštinskim administracijama; programsko budžetiranje; izrada katastra podzemnih instalacija i elektronska uprava. Predložene ideje koje budu odobrene od strane Evropske komisije kao dio planskog dokumenta, biće finansirane iz sredstava IPA 2015-2017. godine.

Sektor	Iznos (u milionima EURA)
Sektor 1: Demokratija i upravljanje	46,9
Sektor 2: Vladavina prava i temeljna prava	52,3
Sektor 3: Životna sredina i klimatska akcija	37,5
Sektor 4: Saobraćaj	32,1
Sektor 5: Konkurentnost i inovacije	21,2
Sektor 6: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna politika	28,1
Sektor 7: Poljoprivreda i ruralni razvoj	52,4

Sastanci Mreže opštinskih projekt menadžera

U organizaciji Tima tehničke pomoći projekta „Izgradnja kapaciteta i podrška lokalnim samoupravama u implementaciji opštinskih razvojnih grantova“ i u saradnji sa Zajednicom opština, **Mreža opštinskih projekt menadžera** održala je u periodu februara – mart 2015. godine dva sastanka kojim su, pored predstavnika Tima tehničke pomoći, Zajednice opština i jedinica lokalne samouprave, prisustvovali i članovi Mreže iz drugih institucija.

Na prvom dvodnevnom sastanku koji je održan u Kolašinu (04-05. februar 2015. godine) predstavljen je Akcioni plan Mreže za 2015. godinu, sumirane su do sada realizovane aktivnosti i utvrđeni budući zadaci. Članovi Mreže su se upoznali sa Sektorskim planskim dokumentom, kao i sa predlozima aktivnosti u okviru Sektorske radne grupe – Demokracija i upravljanje.

Predstavljeno je nekoliko predloga aktivnosti: priprema lokalnih samouprava za članstvo u EU i korišćenje strukturnih fondova, kroz aktivnosti koje će se razviti i implementirati uz pomoć Mreže opštinskih projekt menadžera, zatim uspostavljanje katastra podzemnih komunalnih instalacija, unapređenje upravljanja učinkom u lokalnoj upravi u skladu sa EU standardima, implementacija elektronskih usluga za građane i privredne subjekte, i unapređenje upravljanja lokalnim javnim finansijama. Članovi Mreže su za predstavljene aktivnosti razvili projektne ideje, koje će kasnije biti uvrštene u Sektorski planski dokument i razmotrene od strane Evropske Komisije.

Sastanku je, ispred Delegacije EU, prisustvovala **Adriana Micu**, koja je govorila o načinu finansiranja iz EU fondova kroz Sektor regionalnog razvoja, dosadašnje, kao i buduće mogućnosti njihovog korišćenja, osvrnuvši se pritom na projekte snabijevanja vodom i izgradnju kanalizacione mreže i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u opštini Berane, zatim sanaciju neuređene deponije “Cafe” u Baru i sanaciju neuređene deponije “Vrtijeljka” na Cetinju. Takođe je predstavila IPA II (2014-2020) - Indikativni strateški dokument, sa posebnim osvrtom na oblasti životne sredine i saobraćaja.

Fabio Drago, vođa tima Tehničke pomoći, upoznao je članove Mreže sa iskustvima iz Poljske u ekonomskoj i soci-

jalnoj kohezionoj politici.

Drugi dvodnevni sastanak Mreže opštinskih projekt menadžera održan je u Budvi, 26. i 27. marta 2015. godine.

U radu Mreže, u svojstvu predavača, učestvovala je **Svetlana Olenik**, ekspertica za izradu projekata iz Srbije, koja je go-

vorila o pretpristupnoj komponenti **IPA II - novom okviru za pretpristupnu podršku Evropske unije za period 2014-2020**, njenim osnovnim karakteristikama i programiranju, kao i sa izmjenama u odnosu na IPA I.

Učesnicima su predstavljene oblasti politika u okviru IPA II komponente: reforme kao dio priprema za članstvo u EU i izgradnja institucija i kapaciteta; društveno-ekonomski i regionalni razvoj; zapošljavanje, socijalne politike, obrazovanje, unapređenje ravnopravnosti polova i razvoj ljudskih resursa; poljoprivreda i ruralni razvoj; i regionalna i teritorijalna saradnja. Pomoć u svih pet oblasti politika sprovodiće se kroz podršku reformama, usklađivanje zakona, izgradnju kapaciteta i investicije, dok će posebna pažnja biti posvećena dobroj upravi, vladavini prava i borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Prilikom predavljanja postupka programiranja IPA II, poseban akcenat je stavljen na Sektorsku budžetsku pomoć (SBS) i na strukturu obrazaca programskih dokumenata: Sektorskog planskog dokumenta (SPD) i Akcionog dokumenta (AD).

I ovom prilikom najveći dio vremena izdvojen je za praktični rad učesnika. Od strane ekspertice date su jasne i konkretne smjernice, a učesnici, podijeljeni po grupama, detaljno su razradili aktivnosti i logike intervencija na Akcionom dokumentu, što je nastavak obuke započete na prethodnom sastanku Mreže, u Kolašinu.

Mreža opštinskih projekt menadžera će, kao značajan resurs u pogledu znanja i iskustava neophodnih u pripremi i implementaciji projekata koji se finansiraju iz EU sredstava i programiranju finansijske podrške Evropske unije (IPA fondovi), nastaviti da funkcioniše i da razmjenjuje znanja i vještine u okviru ove oblasti koja je od posebnog značaja za jedinice lokalne samouprave u Crnoj Gori.

Razvoj energetike na lokalnom nivou kao podsticaj ruralnom razvoju

Montenegro Biznis Alijansa i Zajednica opština Crne Gore, u saradnji sa Opštinom Berane, organizovali su 09.04.2015. godine u Beranama okrugli sto na temu „*Razvoj energetike na lokalnom nivou kao podsticaj ruralnom razvoju*“.

Pored organizatora, okruglom stolu su prisustvovali predstavnici opština sa sjevera Crne Gore, predstavnici Ministarstva ekonomije, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Regulatorne agencije za energetiku, firmi „AA Energy“ i „Potencijal“.

Na sastanku su razmotrena pitanja i mogućnosti boljeg korišćenja energetskog potencijala malih vodotoka na području opština sjevernog regiona u funkciji razvoja tih opština, izgradnji mini i malih hidroelektrana, administrativnim procedurama i barijerama sa kojima se suočavaju opštine prilikom realizacije ovih projekata.

Zoran Vulević, izvršni direktor Montenegro Biznis Alijanse, govorio je o aktivnostima koje MBA sprovodi već nekoliko godina u ovoj oblasti sa ciljem boljeg korišćenja hidropotencijala u proizvodnji električne energije i na taj način podsticaja ruralnog razvoja.

Dragoslav Šćekić, Predsjednik Opštine Berane, govorio je o mogućnostima razvoja energetike u Opštini Berane, a prisutne je upoznao sa aktivnostima vezanim za projekte izgradnje dvije minihidroelektrane, na gradskom i dapsičkom vodovodu, te je ukazao na probleme u vezi sa realizacijom ovih projekata i pitanja koja treba jasnije definisati.

Refik Bojadžić, Generalni sekretar Zajednice opština, predstavio je aktivnosti koje je Zajednica opština preduzela na pružanju pomoći opštinama u implementaciji obaveza koje prolizilaze iz zakona kojim se uređuje oblast energetike i na izradi *Katastra vodotoka* pogodnih za izgradnju malih HE do 1MW za 12 opština u sjevernom i centralnom dijelu Crne Gore. Naglasio je da su u završnoj fazi aktivnosti na odobravanju nastavka projekta izrade Katastra vodotoka za opštine na čijoj teritoriji se nalaze vodotoci čiji se hidropotencijal kreće od 1 do 10MV. Generalni sekretar je ukazao na potrebu boljeg korišćenja hidropotencijala za proizvodnju električne energije sa kojima raspolažu opštine na sjeveru, uključujući male vodotoke i vodovodne mreže, te pozvao opštine da posvećeno rade na valorizaciji ovog potencijala u funkciji razvoja opština na sjeveru države i Crne Gore u cjelini.

Istakao je da se radi o ulaganjima koja ne zahtijevaju značajna finansijska sredstva, a koja sa druge strane donose višestruku korist za lokalne samouprave i građane.

Na okruglom stolu iskustva u realizaciji projekata iz ove

oblasti iznijeli su **Miodrag Ivanović**, savjetnik Predsjednika Opštine Andrijevice, **Idriz Nurković**, Potpredsjednik Opštine Rožaje, **Duško Rakočević**, inženjer za hidroelektrane i **Ranko Delević**, elektroenergetičar.

Učesnici okruglog stola su zaključili da su neadekvatna zakonska regulativa koja uređuje ovu oblast i složene administrativne procedure velika barijera u adekvatnoj i brzjoj valorizaciji hidropotencijala za razvoj opština. U cilju eliminisanja barijera i efikasnije valorizacije potencijala u ovoj oblasti, neophodno je koordiniranom aktivnošću Zajednice opština i Montenegro Biznis Alijanse, identifikovati konkretne probleme i definisati pitanja koja se moraju urediti zakonskim propisima, te zajednički predlog u tom pravcu uputiti nadležnim državnim organima.

U cilju realizacije zaključaka Okruglog stola, formirana je *zajednička radna grupa*, u kojoj su pored predstavnika MBA i Zajednice opština, uključeni i predstavnici resornih ministarstava, opština i investitora. Radna grupa je identifikovala problematične odredbe u materijalnim propisima i predložila način njihovog uređivanja. Tako je, između ostalog, ukazano da je neophodno:

1. Pojednostaviti procedure za utvrđivanje urbanističko-tehničkih uslova za izdavanje građevinske dozvole za hidroelektrane do 1 MW (tj. za mikro i mini hidroelektrane) na način da se u Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata definiše da se *mikro hidroelektrane instalirane snage do 100 KW i mini hidroelektrane instalirane snage od 100 KW do 1 MW uvrste u sadržaj lokalnih objekata od opšteg interesa*.
2. Obezbijediti planske preduslove kod distributera električne energije za priključenje hidroenergetskih objekata iz tačke 1 na *distributivnu/prenosnu mrežu*.
3. *Pojednostaviti uslove* propisane Zakonom o energetici *za izdavanje energetske dozvole* za mikro hidroelektrane instalirane snage do 100KW i mini hidroelektrane instalirane snage do 1 MW.
4. Preporučuje se Vladi Crne Gore da u postupku dodjele *koncesija na vodotoke*, iste vezuje za *određene kote*, a ne za *cjelokupne slivove*, jer se na taj način neiskorišćeni vodni potencijali "zarobljavaju" od strane jednog koncesionara, odnosno onemogućava se njihova potpunija valorizacija, do koje bi došlo ako se stvore optimalni zakonski uslovi za izgradnju mikro i mini hidroelektrana, pri čemu se ne bi ugrožavala poslovna aktivnost koncesionara.

Na osnovu predloga Radne grupe, Zajednica opština i MBA su uputile zahtjev Predsjedniku Vlade i resornim ministrima, sa predlogom da se izmjenom propisa eliminišu prepoznati problemi u regulativi, čime bi se obezbijedio ubrzan razvoj energetike na lokalnom nivou iz obnovljivih izvora energije, a time podstakao i razvoj opština na sjeveru Crne Gore.

Godišnji forum lokalnih vlasti jugoistočne Evrope

Nekoliko stotina gradonačelnika i predstavnika lokalnih vlasti iz dvanaest zemalja jugoistočne Evrope učestvovalo je na **Godišnjem forumu lokalnih vlasti jugoistočne Evrope** koji je u periodu od 16. do 19. maja održan u Plovdivu (Bugarska). Ovaj događaj su organizovali: Mreža asocijacija lokalnih samouprava u jugoistočnoj Evropi (**NALAS**), Nacionalna asocijacija opština Republike Bugarske

(**NAMRB**) i **Grad Plovdiv**. Delegaciju Crne Gore su ovom prilikom predstavljali: **Mirko Đačić** (Predsjednik Opštine Pljevlja), **Fatmir Đeka** (Predsjednik Opštine Ulcinj), koji su istovremeno i delegati Skupštine NALAS-a, **Veselin Vukičević** (Predsjednik Opštine Žabljak), **Dušan Raičević** (Potpredsjednik Opštine Bar) i **Žana Đukić** (Zajednica opština Crne Gore).

Prvog dana foruma za učesnike je organizovana **posjeta ekonomsko-industrijskoj zoni Grada Plovdiva – (Marica)**, koja je dobar primjer uspjeha javno-privatnog partnerstva, a istovremeno i sjedište 100 kompanija iz različitih industrijskih oblasti. Nakon toga, otvoren je **poslovni sajam i tržište za opštinske projekte** čiji posjetioci su imali priliku da obišu standove koje su za ovu priliku opremili pojedine opštine, njihove asocijacije, razvojni fondovi, kao i predstavnici privatnog sektora.

Drugog dana Godišnjeg foruma održana je **Generalna Skupština NALAS-a**, **Generalna Skupština NAMRB-a**, **Ceremonija dodjele nagrada za inicijative rodne ravnopravnosti i uključivanja mladih**, kao i **Konferencija „Sposobnost i spremnost lokalnih vlasti jugoistočne Evrope za sprečavanje rizika i upravljanja u kriznim situacijama“**.

Na Generalnoj Skupštini NALAS-a, po sistemu rotacije, za novog Predsjednika NALAS-a u narednih godinu dana izabran je **Emil Draghici**, Gradonačelnik Vulcana – Bay (Rumunija) i Predsjednik Asocijacije komuna Rumunije. **Naim Ismajli**, Gradonačelnik Shtime (Kosovo) i Predsjednik Upravnog odbora Asocijacije kosovskih opština je izabran za prvog potpredsjednika NALAS-a, **Miće Mičić**, Gradonačelnik Bijeljine (Bosna i Hercegovina) i Predsjednik Saveza opština Republike Srpske za drugog, dok je **Darko Fras**, Gradonačelnik Svete Trojce (Slovenija) izabran za trećeg potpredsjednika NALAS-a.

Delegati Generalne Skupštine NALAS-a su usvojili **Izveštaj o radu sa finansijskim izveštajem za 2014. godinu i Program rada sa finansijskim planom za 2015. godinu**, dok su predstavnici međunarodnih organizacija istakli da će NALAS-ove aktivnosti i u narednom periodu biti predmet njihove pažnje i podrške.

Region jugoistočne Evrope je maja 2014. godine bio pogođen velikim poplavama koje su odnijele ljudske živote i prouzrokovale veliku materijalnu štetu. Situacija u velikom broju opština regiona je bila veoma ozbiljna, putevi i kuće su bile uništene, sela odsječena, a građani evakuisani. Posljedice poplava su bile ogromne i još uvijek se saniraju, pa je tim povodom u zadnjem dijelu ovogodišnjeg Forumu održana konferencija **„Sposobnost i spremnost lokalnih vlasti jugoistočne Evrope za sprečavanje rizika i upravljanja u kriznim situacijama“** na kojoj je bilo riječi o izazovima sa kojima su bile suočene lokalne samouprave tokom krize, naučenim lekcijama i aktivnostima koje su preduzete na planu prevencije rizika i upravljanja kriznim situacijama. Pored velikog broja gradonačelnika, konferenciji su prisustvovali i **Rosen Plevneliev**, Predsjednik Republike Bugarske i **Ivan Totev**, Gradonačelnik Grada Plovdiva.

Prolječna sjednica Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope

U Strazburu je od 24. do 26. marta 2015. godine održana 28. sjednica **Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope**, posvećena odgovoru lokalnih i regionalnih vlasti na izazove u oblasti zaštite ljudskih prava.

Sjednici su prisustvovali članovi Delegacije Crne Gore **Aleksandar Žurić**, Predsjednik Opštine Bijelo Polje i šef crnogorske Delegacije u Kongresu, **Aleksandar Bogdanović**, Gradonačelnik Prijestonice Cetinje i **Sonja Nikčević**, Predsjednica Skupštine Opštine Nikšić, kao i **Refik Bojadžić**, Generalni sekretar Zajednice opština i **Vanja Starovlah**, sekretar Delegacije.

Članovi Kongresa su na ovoj sjednici diskutovali o mogućim odgovorima lokalnih i regionalnih vlasti na pojačane migracije, uz učešće gradonačelnika Lampeduze, Kalea i Sirta, kao i o odgovorima na rastući radikalizam u evropskim gradovima i regionima: borba protiv terorizma, antisemitizma, islamofobije i govora mržnje, uz učešće gradonačelnika Strazbura.

Na sjednici je bilo riječi i o situaciji u Velikoj Britaniji nakon škotskog referenduma, o regionalnoj dimenziji procesa decentralizacije u Ukrajini, kao i o stanju lokalne i regionalne demokratije u Grčkoj, Poljskoj i Norveškoj.

Predstavници crnogorskih opština na studijskoj posjeti Mađarskoj

U okviru implementacije projekta „**Jačanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori kroz razvoj klastera**“, koji finansira Evropska Unija, ko – finansira i sprovodi Organizacija za industrijski razvoj Ujedinjenih na-

cija (UNIDO), u partnerstvu sa programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) i Ministarstvom ekonomije Crne Gore, u periodu od 23 – 28. marta 2015. godine organizovana je studijsku posjetu Mađarskoj.

U sastav Delegaciju Crne Gore su bili: **Dragica Sekulić i Nina Vujošević (Ministarstvo ekonomije)** i predstavnici opština: **Miloje Bakić (Andrijevica), Ismet Latić (Petnjica), Fahrudin Begović (Bijelo Polje), Sulejman Dešić (Plav), Jasmin Bralić (Rožaje) i Milijana Kovač (Nikšić)**, kao i organizatori posjete predstavnici Organizacije za industrijski razvoj Ujedinjenih nacija (UNIDO) **Ilija Muškoša** i Kancelarije Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori **Sanja Bojanić**.

Cilj posjete bio je sagledavanje najboljih praksi na centralnom i lokalnom nivou vlasti u Mađarskoj u finansiranju razvojnih projekata iz EU fondova, kao i upoznavanje sa načinom finansiranja projekata malih i srednjih preduzeća i njihovog udruživanja u klastere, od kojih su neki, poput klastera preduzeća u oblasti medicinskog turizma, velike investicione poduhvate finansirali iz strukturnih fondova EU.

Delegacija je posjetila relevantne nacionalne institucije i lokalne vlasti u Mađarskoj i na primjerima na terenu se uvjerila o dobroj praksi koja se provodi u Mađarskoj, radi njihove eventualne primjene u Crnoj Gori. Članovi Delegacije su tokom studijske posjete posjetili nacionalne institucije Mađarske u Budimpešti, kao i lokalne uprave oblasti Hevelet na sjeveroistoku Mađarske, čija je Regionalna razvojna agencija jedna od vodećih u EU po pitanju povlačenja sredstava iz EU fondova.

Nastavak saradnje između Crne Gore i Mađarske, sa uključivanjem i razmjenom najboljih praksi kada je u pitanju razvoj klastera i konkurentnosti, treba biti prioritet, posebno imajući u vidu važnost podsticanja efikasne i održive sarad-

nje dvije zemlje, zaključak je studijske posjete predstavnika crnogorskih opština Mađarskoj. Posjeta je pokazala da je veliki broj razvojnih projekata kako države i opština, tako i preduzeća u klasterima u Mađarskoj finansiran iz strukturnih fondova EU, na koje će Crna Gora imati pravo tek po članstvu u EU.

Posjetom je uspostavljen niz kontakata između predstavnika opština u Mađarskoj i predstavnika šest opština iz Crne Gore, s obzirom na to da će iskustva kolega iz Mađarske biti od značaja za predstavnike naših opština u pripremi dobrih projektnih prijedloga koji kod nas mogu biti finansirani iz IPA fondova, što istovremeno može predstavljati i dobro iskustvo za korišćenje sredstava iz strukturnih fondova po članstvu Crne Gore u EU.

Tokom posjete, crnogorski predstavnici posjetili su tri resorna ministarstva nadležna za podršku razvoju lokalne samouprave i konkurentnosti, i to: Ministarstvo vanjskih poslova i trgovine, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo nacionalne ekonomije, kao i Ambasadu Crne Gore u Mađarskoj. Na ovim sastancima gosti su se upoznali sa nadležnostima i radom svakog od ministarstava sa aspekta razvoja malih i srednjih preduzeća, kao i iskustvima koje su imali u procesu integracija u EU.

Tokom studijske posjete predstavnici šest opština posjetili su i lokalnu razvojnu agenciju okruga Heves (HMVTA), Klaster drvoprerađivačke industrije, Opštinu Felsőtárkány, Klaster vina, Klaster medicinskog turizma, Opštinu Egerszalok, Nacionalnu kuću Mađarske, kao i Opštinu Eger.

Povodom završetka studijske posjete Mađarskoj, organizovana je konferencija za medije kojoj je prisustvovao **državni sekretar u Ministarstvu nacionalne ekonomije Andras Talaj i Gradonačelnik grada Egera Laslo Habis**.

Predstavnici opština su realizovanu studijsku posjetu ocijenili najvećim ocjenama, a posebnu zahvalnost za veoma dobro organizovanu i sadržajnu posjetu su iskazali organizatorima – UNDP-u i UNDO-u.

Ismet Latić

Glavni Grad Podgorica

Intezivne aktivnosti gradske uprave u funkciji razvoja Glavnog grada

Novi servisi građanima Podgorice

Uprava Glavnog grada je u proteklom periodu, preuzimajući konkretne mjere iz djelokruga svojih nadležnosti, vrlo intenzivno i posvećeno radila na realizaciji planiranih aktivnosti u cilju stvaranja neophodnih pretpostavki za

povećanje kvaliteta života građana.

U okviru sistema uprave Glavnog grada zvanično su 23. marta sa radom otpočele dvije nove organizacione cjeline u Službi Gradonačelnika - **Biro za komunikaciju i koordinaciju odnosa s građanima** i **Biro za ekonomsku saradnju i podršku biznis zajednici**.

Biro za komunikaciju i koordinaciju odnosa s građanima osnovan je u cilju jačanja transparentnosti rada gradske uprave i uspostavljanja sistema veće odgovornosti svih službi i organa Glavnog grada kao neposrednog, efikasnog i funkcionalnog servisa građana.

Građanima je na taj način omogućeno da na jednom mjestu daju prijedloge i sugestije lokalnoj upravi i prijave probleme, nakon čega je lokalna uprava u obavezi da u roku od 48 časova uputi povratnu informaciju - da je problem riješen, da ga nije moguće riješiti ili da je problem proslijeđen nadležnoj službi Glavnog grada koja je u obavezi da ga riješi u predviđenom vremenskom roku.

Biro za ekonomsku saradnju i podršku biznis zajednici ima za cilj da svojim radom stimulise početnike u realizaciji njihovih biznis ideja, kao i sve preduzetnike koji već obavljaju neku djelatnost, a žele da unaprijede svoj postojeći biznis kroz razne vidove podrške. Na taj način, Biro će kontinuirano raditi na poboljšanju poslovnog ambijenta

i stvaranju neophodnih pretpostavki za unapređenje i razvoj biznisa u Podgorici.

Glavni grad je u proteklom periodu potpisao **Sporazum o saradnji sa nevladinim organizacijama**. Cilj saradnje Glavnog grada i nevladinog sektora jeste jačanje transparentnosti rada lokalne uprave, razvoj nevladinog sektora i povećanje stepena demokratizacije društva u kome živimo.

Shodno sadržini potpisanog Sporazuma, potpisnici su izrazili spremnost da sarađuju na principima partnerstva, transparentnosti i odgovornosti u skladu sa Statutom, Poslovnikom i odlukama Skupštine Glavnog grada.

Takođe, u proteklom periodu gradska uprava je donijela niz odluka u oblasti **planiranja i uređenja prostora**, čime su stvorene kvalitetne pretpostavke za održivi i i ravnomjeran razvoj Glavnog grada. U sklopu Plana **izgradnje biciklističkih staza** na teritoriji Glavnog grada, urađen je Glavni projekat, a Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice pribavila je urbanističko-tehničke uslove za izgradnju biciklističkih staza na pet koridora. Skupština Glavnog grada usvojila je novu **Odluku o javnim parkiralištima**, kojom se na kvalitetniji način reguliše oblast korišćenja javnih površina za parking u Podgorici. Nadležne gradske službe su kontinuirano radile na poboljšanju putne i komunalne infrastrukture, kako na području grada i prigradskih naselja, tako i na seoskim područjima.

Glavni grad je u saradnji sa Fondom za razvoj Kuća „Marko Miljanov“ otpočeo **rekonstrukciju puta u Kućima** u dužini od 20 km, čija je vrijednost oko 1,2 miliona eura. **Nove asfaltne dionice** urađene su na području mjesnih zajednica Tološi, Stari Aerodrom, Konik, Zabjelo, Zlatica, Masline, Ljubović, Nova Varoš, kao i na području Gradskih opština Tuzi i Golubovci.

Intenzivno se radilo i na ugradnji **novih stubova ulične rasvjetle**, pa su nadležne gradske službe u proteklom periodu ugradile 83 stuba i postavile 195 novih uličnih svjetiljki.

Nastavljeni su radovi na **rekonstrukciji i izgradnji vodovodne i kanalizacione mreže**, posebno u prigradskim naseljima i u ruralnom području grada. Urađeno je preko 10 km vodovodne mreže i 3 km nove kanalizacione mreže.

Glavni grad je zajedno sa donatorima posvećeno radio i na obnovi postojećih i izgradnji novih **dječijih igrališta**, kako bi najmlađim sugrađanima stvorili neophodne uslove za rekreaciju i adekvatno odrastanje. U sklopu tog projekta, rekonstruisano je i obnovljeno deset igrališta u Podgorici.

Pored intenzivnih aktivnosti na lokalnom nivou, gradska uprava je tokom prethodnog perioda imala i vrlo dinamične i značajne aktivnosti i na **regionalnom i međunarodnom planu**.

Gradonačelnik Podgorice Slavoljub Stijepović je od 22. do 24. aprila boravio u dvodnevnoj posjeti Beogradu gdje je održan **Samit gradonačelnika Centralne i Jugoistočne Evrope**.

Tokom boravka na samitu Gradonačelnik Stijepović se susreo sa **Premijerom Srbije Aleksandrom Vučićem**, **Gradonačelnikom Beograda Sinišom Malim**, **Gradonačelnikom Zagreba Milanom Bandićem**, **Gradonačelnikom Ljubljane Zoranom Jankovićem**, a imao je i niz bilateralnih susreta sa predstavnicima ostalih

gradova Centralne i Jugoistočne Evrope.

Samitu 13 gradova Centralne i Jugoistočne Evrope prisustvalo je preko 250 članova, a lideri evropskih prijestonica i njihovi predstavnici razgovarali su o realizaciji projekata kojima će poboljšati kvalitet života građana.

Predstavnici uprave Glavnog grada na čelu sa **Gradonačelnikom Slavoljubom Stijepovićem**, **predsjednikom Skupštine dr Đorđem Suhom** i **zamjenicima Gradonačelnika Časlavom Vešovićem** i **Borisom Mugošom**, potpisali su **Memorandum o razumijevanju između Glavnog grada i kineske provincije Sečuan**, čime su se stekli i formalni uslovi za uspostavljanje konkretne saradnje između Podgorice i jedne od ekonomski najrazvijenih kineskih provincija. Implementacijom Memoranduma u narednom periodu unaprijediće se saradnja između Podgorice i Sečuana, posebno u oblasti ekonomije, turizma, saobraćaja i ostalim privrednim granama koje mogu biti od obostranog interesa.

Rukovodstvo Glavnog grada je izrazilo uvjerenje da će potpisivanje Memoranduma podstaći kineske investitore da svoj kapital ulažu u Podgoricu i Crnu Goru, što će rezultirati i otvaranjem novih radnih mjesta i jačanju crnogorske ekonomije.

Predstavnici kineske delegacije su, izražavajući zadovoljstvo potpisivanjem Memoranduma, rukovodstvu gradske uprave saopštili da će kineska vlada sufinansirati jedan od kapitalnih projekata Glavnog grada, čime će doprinijeti dinamičnom razvoju Podgorice.

Potpisan Protokol o saradnji između Glavnog grada i IRF-a

Protokolom o poslovnoj saradnji Glavni grad i Investiciono-razvojni fond sporazumjeli su se da sarađuju na polju realizacije kreditnih linija namijenjenih malim i srednjim preduzećima, preduzetnicima, kao i licima koja

djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave.

Formalizovanjem saradnje između Glavnog grada i IRF-a stvorene sve neophodne pretpostavke za razvoj biznisa i unapređenje poslovnog ambijenta u Podgorici.

Potpisivanje protokola dopriniće kvalitetnijoj saradnji Glavnog grada i IRF-a, prvenstveno kroz podsticanje preduzetništva i otvaranje novih radnih mjesta u Podgorici.

Gradonačelnik otvorio proslavu povodom Dana Evrope

Gradonačelnik Podgorice Slavoljub Stijepović, zajedno sa **Šefom Delegacije EU u Crnoj Gori Mitjom Drobničem** otvorio je proslavu povodom **9. maja - Dana Evrope**.

On je tom prilikom naglasio da su crnogorska kulturno-istorijska zavještavanja neraskidivi dio suštine Evrope. Gradonačelnik Stijepović je istakao da kao takva, predstavljaju dio zajedničke tradicije, a članstvo u Evropskoj uniji zadatak je savremene generacije, ali i obaveza preuzeta za buduće naraštaje. Gradonačelnik je ocijenio da je isto tako, to i iskaz odgovornosti prema hrabrim djelima crnogorskih antifašista i važan dio našeg identiteta, kao i naše evropske budućnosti.

Glavni grad priredio doček za šampionke Evrope

Povodom dočeka rukometašica na Trgu Republike, **Gradonačelnik Podgorice Slavoljub Stijepović** je, kao domaćin Podgorice i upriličenog slavlja, pozdravljajući okupljene, u ime svih građana Podgorice, zaposlenih u gradskoj administraciji i u svoje ime, čestitao rukometašicama „Budućnosti“ na osvojenoj tituli prvaka Evrope.

On im je, tim povodom, uputio zahvalnost što su doprinijele da se ime grada Podgorice sa poštovanjem izgovara širom planete i što im se, kao prvacima Evrope, klanja ne samo rukometni, nego i cijeli sportski svijet.

Gradonačelnik je istakao da su plave šampionke najbolji primjer kako se bori za čast svoga kluba, ime svoga grada i slavu svoje države.

Danilo Rakočević

Proljeće u znaku brojnih radova

Prijestonica Cetinje i ovog proljeća realizuje niz značajnih infrastrukturnih i razvojnih projekata, pri čemu se najznačajniji među njima odnose na privredu, turizam, kao i na saobraćaj.

Upravo proteklih dana završena je gradnja **novog saobraćajnog koridora na ulazu u grad**, kao i **valorizacija Lipske pećine** u turističke

svrhe, a počela je i **rekonstrukcija kanalizacione mreže u čitavom gradu**. Takođe, narednih dana slijedi početak gradnje novog **komercijalno – privrednog centra** na ulazu u grad, kao i gradnja **fudbalskog stadiona „Sveti Petar Cetinjski“**.

Kada je riječ o privredi, u proteklom periodu okončano je ili započeto više projekata, čijoj je realizaciji snažan podsticaj pružen kroz podsticaje Prijestonice Cetinje. Naime, krajem prošle godine otvoren je **novi hotel na Ivanovim koritima**, a tokom proljeća počela je i proizvodnja vina u **vinariji „Lipovac“ u Građanima**. Na ulazu u grad, počele su pripreme za gradnju novog **komercijalnog centra**. Realizacija tri navedene investicije rezultiraće sa 90 novih radnih mjesta za građane Cetinja.

Na planu turizma, ipak, najznačajnije su bile aktivnosti na **valorizaciji Lipske pećine** u svrhu turističkih posjeta. U navedeni projekat, koji je realizovan kroz javno – privatno partnerstvo Prijestonice Cetinje i d.o.o. „Lipska pećina“, uloženo je više od milion eura, pa će prvi speleološki objekat u Crnoj Gori koji je otvoren za turističke posjete biti u funkciji od sredine juna.

U pećini su izgrađene staze, instalirana javna rasvjeta, pri čemu je napravljena i sva ostala neophodna infrastruktura, uključujući i saobraćajnu od magistralnog puta Cetinje – Podgorica do same pećine. Među vodičima i tehničkim osobljem, na početku će biti deset zaposlenih, takođe sa Cetinja. Naš grad time će od ove sezone imati jedinstvenu ponudu kada je riječ o području Crne Gore – **speleološki turizam**.

Još jedan značajan projekat koji je završen proteklih dana, bila je i **gradnja novog saobraćajnog koridora** na ulazu u grad. Svi radovi trajali su dvije godine, a tom prilikom izgrađeno je i rekonstruisano više saobraćajnica, zahvaljujući kojima je Cetinje dobilo funkcionalniji i prikladniji ulaz u grad.

Rekonstruisane su Grahovska i Ivanbegova ulica, izgrađena je nova saobraćajnica koja ih povezuje, a realizovani su i radovi na **Mojkovačkoj ulici**. Kod svih pomenutih saobraćajnica, izgrađene su nove kanalizacione, vodovodne i atmosferske instalacije, kao i nova javna rasvjeta. Radovi, koji su počeli gradnjom kružnog toka na raskršću magistralnog puta prema Podgorici i Budvi, a okončani rekonstrukcijom Mojkovčke ulice, bili su vrijedni oko 1,5 milion eura.

Osim u službi boljeg funkcionisanja saobraćaja, novi koridor biće i u funkciji predstojećeg projekta gradnje **novog fudbalskog stadiona „Sveti Petar Cetinjski“**, s obzirom da standardi UEFA predviđaju rigorozne norme kada su u pitanju pristupni putevi do takvih objekata.

Prijestonica Cetinje nedavno je počela i **rekonstrukciju kanalizacione mreže na cjelokupnom gradskom području**. Riječ je o projektu kojim će biti riješen još jedan višedecenijski problem grada, a trenutno su u toku radovi na bulevaru Crnogorskih junaka, kao i u niz ulica u naseljima u gornjem dijelu Cetinja.

Sredstva za prvu fazu rekonstrukcije, vrijednu 3,2 miliona eura, obezbijedena su kroz fondove Evropske unije. Nakon tekućih radova, slijedi nastavak u donjem dijelu grada, a istovremeno teku aktivnosti na pripremi neophodne dokumentacije za ostatak radova – koji će podrazumijevati i konačno rješavanje problema ponora u naselju Donje polje.

Intenzivne i kontinuirane aktivnosti na instaliranju nove, **energetski efikasne rasvjete na gradskom području** nastavljene su i ovog proljeća.

Podsjetimo, Prijestonica Cetinje krajem prošle godine završila je radove na novoj gradskoj tržnici, koja ovog proljeća bilježi znatno veću posjetu. Među projektima koji slijede, najznačajnija je gradnja novog fudbalskog stadiona, koja počinje u junu, kao i gradnja novog komercijalnog centra na ulazu u grad – za koju su, kako je već navedeno, pripreme terena već počele.

Takođe, slijedi i nastavak projekta „Beautiful Cetinje“, zahvaljujući kojem je Prijestonica Cetinje nedavno u sjedištu Ujedinjenih nacija, na prijedlog generalnog sekretara te organizacije Ban Ki-muna, primljena među 10 gradova svijeta udruženih u pilot program **„Energetska efikasnost za sve“**. Nakon radova na bivšem britanskom poslanstvu, staroj bolnici „Danilo prvi“, kao i nizu objekata na Dvorskom trgu i u Njegoševoj ulici, slijedi rekonstrukcija zdanja bivšeg ruskog poslanstva.

Miloš Prelević

Opština Andrijevisa

Andrijevisa u prvoj polovini 2015. godine

Problem smanjenja broja stanovnika su svakodnevica sa kojom se lokalne samouprave sjevera Crne Gore bore decenijama. Ono što je neophodno da bi se stanovništvo zadržalo u krajevima bogatim neograničenim prirodnim resursima počev od hidro potencijala, prostranih planinskih vijenaca, raznovrsnog biljnog i životinjskog svijeta, jeste pronalaženje načina za privlačenje investicija, kreiranje novih inovativnih ideja koje će otvoriti nova radna mjesta, sačuvati životna sredina i omogućiti adekvatni prihod ljudima koji žive na ovim prostorima.

Neiskorištene poljoprivredne i turističke potencijale lokalna samouprava pokušava da, u saradnji sa resornim ministarstvima, valorizuje kroz različite pozive. Zato je u tekućim aktivnostima jedan od prioriteta rada **poljoprivredne službe i lokalne samouprave** upravo pomoć poljoprivrednicima sa teritorije Opštine u informisanju i apliciranju na pozive koji će omogućiti adaptaciju objekata i povećanje njihovih zasada.

Radovi na gradskom vodovodu se nastavljaju, a u toku je rekonstrukcija jednog dijela vodovoda na kojem će u nekoj od sljedećih faza projekta biti izgrađena i **mala hidrocentrala**, čija će izgradnja biti od posebnog značaja za razvoj Opštine Andrijevisa.

Turizam, poljoprivreda i drvoprerađivačka su tri prioritetna sektora kojima će se, kroz edukaciju, opremanje, i sl. u narednom periodu posvetiti posebna pažnja. Ove godine su, na inicijativu lokalne samouprave, pokrenute aktivnosti na pripremi **klastera na polju turizma, poljoprivrede i drvoprerađivačke**. Cilj formiranja klastera jeste podrška i stvaranje povoljnog ambijenta za rad u ovim sektorima. Povezivanjem više preduzeća u jedan klaster poboljšana je njihova

međusobna komunikacija, ali i saradnja sa lokalnom samoupravom. Obzirom na značaj teme, sprovedene su i aktivnosti na podizanju svijesti kod privrednih društava o značaju i ulozi udruživanja kroz klaster. Takođe, u organizaciji Ministarstva ekonomije, UNDP, UNIDO, predstavnici Opštine su imali priliku da posjete Mađarsku i upoznaju se sa procesima kroz koje su zemlje Evropske unije prošle kada je riječ o udruživanju preduzeća. Zahvaljujući dobroj saradnji sa gore navedenim institucijama, danas u Andrijevisi imamo **drvoprerađivački klaster, turistički klaster** a u toku su aktivnosti na formiranju **poljoprivrednog klastera**. Ovo klasteri se oformljeni radi preduzimanja zajedničkih aktivnosti na planu jačanja i unapređenja konkurentnosti, primjene novih tehnologija, stvaranja novih proizvoda i edukacije.

U prvom kvartalu ove godine, kroz projekat „MONTEAL“, napravljena je **kuća za turiste na Trešnjeviku**, postavljena su **tri ljetnjikovaca u Kutima, Slatini i na Trešnjeviku**. Kroz isti projekat na ulazu u grad postavljen je **info punkt**. Pored ovoga, u saradnji sa Ministarstvom za informaciono društvo i tehnologije, na nekoliko lokacija postavljene su antene za **besplatan WiFi**. Opština Andrijevisa je jedan od partnera na projektu **Regionalni biznis centar** koji je smješten u Beranama. U okviru ovog projekta, izvodi se istraživanje putem upitnika kojim će se omogućiti pristup informacijama o stanju na tržištu (mogućnostima za nove investicije i projekte, problemima i sl.), nakon čega će se rezultati istraživanja unijeti u novoformiranu bazu sa ovim podacima.

Aktuelna lokalna uprava ima u planu da obezbijedi i **adaptaciju zgrade opštine**. Adaptacija podrazumijeva zamjenu dotrajale krovne konstrukcije, stolarije i fasade, što će se sve odraziti na uštedu električne energije i unapređenje uslova za rad službenika Opštine. Sredstva za

ovaj projekat obezbijediće se iz budžeta Direkcije javnih radova i Opštine Andrijevisa.

Sa najboljim namjerama da pomognemo Andrijevisi, u otežanim i jako skromnim uslovima, lokalna vlast će se truditi da i u narednom periodu svoje aktivnost usmjeri na poboljšanje životnog standarda i stvaranje što boljih uslova za rad i život građana na ovom području.

Miloje Bakić

U funkciji ostvarivanja spoljno-političkih ciljeva

Prethodni period rada Opštine Bar obilježila je značajna međunarodna saradnja koja je ostvarivana sa ciljem približavanja Crne Gore NATO-u i Evropskoj uniji, kao državnim strateškim ciljevima, ali i radi uspostavljanja međunarodnih kontakata sa

ciljem privlačenja stranih investicija u Opštinu Bar. Od početka 2015. godine realizovan je niz aktivnosti koje su ukazale na temeljne vrijednosti crnogorskog društva i grada Bara – gostoljubivost, otvorenost, tolerancija i poštovanje različitosti. U tom smislu, posebno ukazujemo na:

- Prvu zvaničnu posjetu jednoj opštini **Nj.E. Margaret En Uehara, Ambasadorke Sjedinjenih Američkih Država**, gdje je razgovarano o mogućnostima saradnje u svim oblastima.
- Posjetu **Nj.E. Ian Viting, Ambasadora Velike Britanije**, tokom koje je istaknuto da postoji velika zainteresovanost da se postojeći odnosi unaprijede, s obzirom da Bar ima veliki razvojni potencijal i neiskorišćene resurse.
- Prijem **Nj.E. Gudrun Štajnaker, Ambasadorke Savezne Republike Njemačke**, tokom kojeg je bilo riječi o podršci Crnoj Gori u njenim integracionim naporima ka približavanju EU, kao i o kreditnom aranžmanu Vlade Crne Gore sa KfW bankom koji se odnosi na infrastrukturne projekte na Crnogorskom primorju.
- Otkrivanje spomen-ploče posvećene tragično nastradalim francuskim mornarima kontratopiljerke Dag (Dague), kojom prilikom se Predsjednik Opštine sastao sa **Nj.E. Veronikom Brume, Ambasadorkom Republike Francuske**.
- Posjeta broda Mornarice Sjedinjenih Američkih Država, **“USS Jason Dunham (DDG 109)”** barskoj luci sa nizom aktivnosti koje su sprovedene sa Mornaricom Vojske Crne Gore i Opštinom Bar.
- Sastanak **dr Zorana Srzentića, Predsjednika Opštine Bar** sa **diplomatskim predstavnicima Republike Azerbejdžan**, gdje je razgovarano o unaprijeđenju rada Kulturno-ekonomskog centra Azerbejdžan u Crnoj Gori, sa sjedištem u Baru.
- **dr Zoran Srzentić, Predsjednik Opštine Bar** i **Ye Rongzhong, vođa kineske delegacije iz grada Ningbo**

potpisali su Memorandum o namjeri o uspostavljanju prijateljskih odnosa, kojim su definisane oblasti saradnje, što predstavlja prvi korak ka bratimljenju dva grada.

Donošenje prostorno-planske dokumentacije je, u smislu stvaranja uslova za dugoročnu politiku prostornog razvoja, jedan od najbitnijih segmenata razvoja grada. Sa tim ciljem u prethodnom periodu je Opština Bar pristupila donošenju tri planska dokumenta, koja ukupno obuhvataju površinu od 219,91 ha, a kojima je planirana izgradnja novih i legalizacija postojećih objekata:

1. »BJELILA – RUTKE – GORELAC«
2. »GORNJA ČELUGA«
3. »PETOVIĆA ZABIO«

U namjeri poboljšanja poslovnog ambijenta privrednicima, poljoprivrednicima, osnivačima preduzeća, **Opština Bar je sa Investiciono-razvojnim fondom potpisala Protokol o poslovnoj saradnji za 2015. godinu**. Ovim Protokolom će se Opština Bar, kroz kreditnu podršku Fonda, uključiti u projekat jačanja lokalne privrede podsticanjem zapošljavanja, lokalnih programa stimulisanja preduzetništva iz različitih djelatnosti, razvoja turizma, kao i svih programa i aktivnosti usmjerenih na razvoj poljoprivrede.

U cilju promocije cjelokupne ponude barske opštine, Turistička organizacija Bar je nastupila sa NTO i LTO **na sajmovima turizma** u: Bratislavi, Pragu, Budimpešti, Sankt Peterburgu, Nišu, Beogradu, Berlinu, Moskvi i Bakuu. Oformljeno je i **Koordinaciono tijelo za pripremu i praćenje turističke sezone**, čijim radom rukovodi Predsjednik Opštine.

Obilježen je **Svjetski dan planete Zemlje-22 april**, pod sloganom “Za još ljepše obale”. Opština Bar i TO Bar, u saradnji sa preko 50 privrednika, organizovala je **akciju čišćenja plaža** u: Čanju, Sutomoru, Šušanju, Topolici, Dobroj vodi, Utjehi, Starom Baru, Virpazaru, Murićima i Ostrosu. Učestvovalo je preko 600 djece iz svih škola sa područja Opštine Bar, a sakupljeno preko 804 kesa otpada, na 22 lokacije u opštini.

Andrej Orlandić

Osnovan Regionalni biznis centar

Ugovor o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću „**Regionalni biznis centar**” Berane potpisan je između **opština Andrijevice, Berane, Plav, Rožaje, Bijelo Polje i Regionalne razvojne agencije za Bjelasicu, Komove i Prokletije**.

Preduzeće je formirano radi obavljanja djelatnosti biznis inkubatora, pružanja usluga preduzetnicima, novoosnovanim i postojećim preduzećima, istraživanja tržišta i poslovne edukacije, doprinosa regionalnom unapređenju poslovnog ambijenta i sprovođenja mjera za razvoj mikro, malih i srednjih preduzeća.

U biznis zoni „Rudeš” rekonstruisan je objekat za potrebe Regionalnog biznis centra i biznis inkubatora. Objekat od 1000 m², namijenjen je za početnike u biznisu i proizvodno-uslužnog je tipa. Projektom je predviđeno i opremanje objekta i sprovođenje obuka zaposlenih u RBC, kako bi se stvorili preduslovi da početnici u biznisu realizuju svoje poslovne ideje.

Preduzetnici će prostor u prvoj godini koristiti besplatno, a kasnije po subvencionisanim cijenama. RBC će imati ulogu kontinuiranog praćenja malih i srednjih preduzeća u regionu, unapređenje kapaciteta preduzetnika kroz obuke, povezivanje, promociju, tehničku i administrativnu podršku.

Osnivanje ovog preduzeća predstavlja jednu od aktivnosti projekta „Uspostavljanje regionalnog biznis centra sa biznis inkubatorom na sjevero-istoku Crne Gore”, koji se finansira iz IPA fondova Evropske unije, a kojeg realizuju ovih pet pomenutih Opština, kao i RRA za Bjelasicu, Komove i Prokletije.

Ugovor o donaciji između Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori i Opštine Berane, kao nosioca projekta, potpisan je u decembru 2013. godine, kada je i krenula realizacija projekta. Vrijednost projekta je 630.353,92€, od toga Evropska Unija finansira 484.866,00€, Vlada Crne Gore 76.489,00€, ostalo je učešće opština.

Počeo redovan obilazak mjesnih zajednica

Predstavnici lokalne uprave započeli su redovne **kvartalne obilaske mjesnih zajednica**. Na radnim sastancima sa predsjednicima savjeta mjesnih zajednica, njihovim članovima i zainteresovanim građanima, razgovara se o realizovanim aktivnosti-

ma i prioritetima za naredni period. Evidentiraju su problemi i predviđaju mjere u cilju njihovog rješavanja.

„Lokalna vlast postigla je kvalitetnu saradnju sa svim mjesnim zajednicama na teritoriji opštine”, naglašava **Predsjednik Dragoslav Šćekić** i dodaje da predstavnici mjesnih zajednica imaju sluha prema ograničenim budžetskim sredstvima, te da će lokalna uprava i u narednom periodu raditi na jačanju partnerskih odnosa sa mjesnim zajednicama.

Riješeno pitanje pasa lotalica

U Beranama je otvoren **prvi azil za pse lotalice i druge napuštene životinje na sjeveru Crne Gore**. Projekat izgradnje Azila realizovala je Opština Berane, a upravljanje je povjereno komunalnom preduzeću.

„Izgradnjom Azila riješićemo problem napuštenih životinja, a samim tim povećati bezbjednost naših građana, jer smo u proteklom periodu imali česte napade pasa lotalica. Otvoreni smo za saradnju i sa drugim opštinama u okruženju, kako bi ovaj Azil postao regionalni centar koji će zbrinjavati pse lotalice i druge napuštene životinje”, istakao je **Savo Vučetić, direktor D.O.O. „Komunalno-Berane”**.

Trenutni kapacitet Azila je 78 pasa lotalica, a u narednom periodu će se povećati za još stotinak životinja. U planu je izgradnja modernog objekta, u skladu sa evropskim standardima, koji će biti namijenjen kancelarijama za zaposlene, veterinarskoj stanici i kuhinji za pripremu hrane za životinje.

Školari očistili grad

U Beranama je sprovedena **jednomjesečna akcija sakupljanja limenki**, organizovana u cilju promocije selektivnog odlaganja otpada i reciklaže. Učešće su uzeli učenici osnovnih škola iz Berana. Akciju su pokrenuli Opština Berane, NVO „Ozon” iz Nikšića i komunalno preduzeće.

Učenici tri gradske i pet prigradskih škola sakupili su oko 300 kg, odnosno preko 19.000 limenki.

Najviše limenki sakupili su učenici O.Š. „Vuk Karadžić” i škole iz Donje Ržanice, koji su dobili nagradno putovanje, odlazak na izložbu dinosaurusu „Džinovi Patagonije” u Budvi.

U organizaciji Škole fudbala OFK „Berane”, Planinarskog društva Berane, NVO „Sjeverna zemlja”, NVO „Centar ekoloških vještina”, Moto kluba „Sokolovi”, RK „Ivangrad” i Savjeta mladih Opštine Berane sprovedena je i **proljećna akcija čišćenja ljetnjikovca Jasikovac**. U akciji su učestvovali i brojni građani.

Dubravka Jovančević

Opština Bijelo Polje

Opština Bijelo Polje ugostila državne i međunarodne zvaničnike

Tribina o NATO integracijama

„Ako je Crna Gora sidro stabilnosti Balkana, onda je Bijelo Polje sidro stabilnosti Crne Gore“ - kazao je **Milan Roćen**, glavni politički savjetnik Predsjednika Vlade Crne Gore na tribini o NATO integracijama koja je održana 25. maja u Bijelom Polju. On je istakao Vlada Crne Gore do kraja ove godine ima dva strateška cilja, kojima je maksimalno posvećena - jedan je ekonomski, dinamiziranje ekonomskog rasta i razvoja, a drugi politički, dobijanje pozivnice za članstvo u NATO, na kojem planu su neophodne zajedničke aktivnosti države i jedinica lokalne samouprave.

Za potpredsjednika Opštine Bijelo Polje Abaza Kujovića mir i stabilnost su glavni razlozi zbog kojih Crna Gora treba da bude članica Alijanse. „Činjenica da nema generacije na našim prostorima koja nije učestvovala bar u jednom ratu, dovoljan je razlog da budemo dio NATO saveza, jer nijesmo sami u stanju da obezbijedimo trajni mir i stabilnost. Takođe, ulaskom u NATO Crna Gora zauvijek zatvara pitanje svoje države, državne teritorije i granica, definiše svoju suverenost i brani je kroz ugovor koji potpisuje sa članicama NATO-a“ - istakao je Kujović.

Na putu ulaska u NATO, Crnoj Gori je kontakt Ambasada Mađarske u Crnoj Gori. „Želimo dobre ekonomske odnose sa svojim susjedima na zapadnom Balkanu i šire i nama je veoma važno da tu bude stabilnost i mir. To je bio razlog zašto smo mi htjeli da budemo kontakt ambasada Crnoj Gori“ - kazao je **Kristijan Poša**, Ambasador Mađarske u Crnoj Gori.

O prednostima ulaska Crne Gore u NATO, na tribini u Bijelom Polju, govorili su još i **ambasadori Slovačke František Lipka i Bugarske Mladen Petrov Červenjakov**.

Bijelo Polje član Evropske asocijacije za lokalnu demokratiju

Opština Bijelo Polje postala je član Evropske Asocijacije za lokalnu demokratiju (ALDA), nakon što je 9. maja održano

godišnje zasjedanje Generalne skupštine u Podgorici, gdje je glasanjem pozitivno odgovoreno na inicijativu za punopravno ućlanjenje Opštine Bijelo Polje.

- Od 2011. godine imamo saradnju sa Evropskom Asocijacijom za lokalnu demokratiju, a sada smo unaprijedili partnerski odnos da dijelimo zajedničke vrijednosti, kao što su evropske integracije, decentralizacija vlasti, građanske inicijative, ostvarivanje ljudskih prava i podizanje standarada za život stanovništva. Članstvo u ovoj Asocijaciji iskoristićemo kao dobru priliku da Bijelo Polje uspostavi partnerske odnose sa evropskim regijama i lokalnim upravama koje su članice ovog udruženja, unapređivanje saradnje i povećanje broja zajedničkih projekata - kazao je **Aleksandar Žurić**, Predsjednik Opštine Bijelo Polje.

Asocijacija za lokalnu demokratiju osnovana je 1999. godine, na inicijativu Vijeća Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Evrope.

Predsjednik Žurić razgovarao sa kineskim ambasadorom

Aleksandar Žurić, Predsjednik Opštine Bijelo Polje razgovarao je sa **Nj. E. Cui Zhiweinom Ambasadorom Narodne Republike Kine u Crnoj Gori** o saradnji sjevera Crne Gore i Bijelog Polja sa kineskom provincijom Guangdong i gradom u toj provinciji Šauguan.

Na sastanku je zaključeno da je izgradnja autoputa u Crnoj Gori samo početak dobre ekonomske saradnje između dvije zemlje, koja će se, osim na polju ekonomije, nastaviti i u oblastima obrazovanja, zdravstva, kulture i sporta.

Takođe, Žurić je potpisao i **Memorandum o saradnji sa Društvom prijateljstva Narodne Republike Kine i Crne Gore**, u cilju daljeg jačanja međusobnog razumjevanja i povjerenja, uspostavljanja partnerskih odnosa između Opštine Bijelo Polje i Društva prijateljstva NR Kine i Crne Gore, promovisanja i razmjene saradnje u odnosima između NR Kine i Crne Gore u različitim oblastima, a Opština Bijelo Polje biće pobratim sa kineskim gradom Šauguan koja se nalazi na sjeveru provincije Guangdong.

Tim povodom, Predsjednik Žurić je kazao da je preporuka Vlada Crne Gore i Kine, u susret izgradnji autoputa, najvažnijeg mosta koji spaja ove dvije države, potpisivanje ovog Spo-

razuma kojim će se unaprijediti tradicionalno dobre odnose Crne Gore i Kine.

Ministri Kovačević i Šegrt u radnoj posjeti Bijelom Polju

Ministarka rada i socijalnog staranja Zorica Kovačević i mi-

nistar zdravlja Budimir Šegrt boravili su 15.05.2015. godine u radnoj posjeti Bijelom Polju, gdje su sa **Predsjednikom Opštine Aleksandrom Žurićem** obišli Dom starih, Dnevni centar Tisa, Malu grupnu kuću i Centar za socijalni rad.

Predsjednik Žurić je kazao da posjeta ministara najbolje govori o

zanačaju i cilju njihovog boravka u Bijelom Polju i ustanovama koje sektorski pripadaju ovim ministarstvima.

- U Staračkom domu smo ostvarili prvi kontakt međusektorske saradnje, odnosno izmjestili Interno odjeljenje, čija se rekonstrukcija očekuje u narednim danima. To smo uradili uz podršku Bolnice i Vlade, a dogovorili smo se i da moderno opremljenu kuhinju u Staračkom domu kadrovski i tehnički osposobimo, kako bi mogla servisirati potrebe svih ustanova koje pripadaju ovim ministarstvima - kazao je Žurić, ističući da je to dobar primjer saradnje i racionalnog ponašanja administracije.

Ministarka rada i socijalnog staranja Zorica Kovačević je istakla da će se korisnici koji budu tražili smještaj, upućivati u Dom starih u Bijelom Polju zbog slobodnih mjesta i zbog toga što su korisnici ove ustanove zadovoljni uslovima.

- Takođe, ministar Šegrt i ja smo tu da iskažemo zajedničku spremnost i damo punu podršku Opštoj bolnici u Bijelom Polju, vezano za korišćenje jednog dijela prostora kuhinje, iz razloga što se radi o zajedničkim sredstvima u budžetu. I ubuduće ćemo se truditi da pomažemo jedni drugima, koliko god to budemo mogli - kazala je Kovačević.

Njen kolega Budimir Šegrt je zadovoljan uslovima koje objekat Doma starih pruža Internom odjeljenju Opšte bolnice.

- Iako ovo odjeljenje nije potpuno adaptirano za tehnološku obradu pacijenta, to neće smetati kvalitetnom pružanju zdravstvene zaštite pacijenata na Internom. Ovo je bio preduslov za raspisivanje javnog tendera za poziv za adaptaciju Internog odjeljenja, u okviru sredstava, u iznosu od 85.000 eura, koja je sredstva Vlada nedavno obezbijedila - kazao je Šegrt. Ministar Šegrt je istakao da će Opština Bijelo Polje takođe izdvojiti sredstava za adaptaciju, imajući u vidu činjenicu da obim radova na Internom odjeljenju zahtijeva više novca od onog koji je odobren.

Ministri i Predsjednik Žurić su, osim Doma starih, obišli i ustanove za djecu sa posebnim potrebama i udruženja koja se bave ovom problematikom „Tisu“ i „Oazu“.

Socijalna inkluzija kroz radno okupacionu terapiju

Dnevni centar za djecu sa posebnim potrebama „Tisa“ iz Bijelog Polja i Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju iz Nikšića, sa crnogorske strane i **Centar za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju „Vladimir Nazor“ iz Sarajeva**, sa strane Bosne i Hercegovine realizuju IPA projekat **„Socijalna inkluzija kroz radno okupacionu terapiju“**, vrijedan 169.549,46 eura.

- Cilj ovog projekta je doprinos poboljšanju kvaliteta života djece i omladine sa invaliditetom i njihovih porodica, koristeći sportske i radno okupacione terapije i metode rada kroz razmjenu iskustava u tim oblastima u pograničnom regionu. Projekat je počeo sa realizacijom 19. marta, a završice se 19. juna ove godine - kazala je **direktorica „Tise“ Saida Čikić**.

Zulfo Ahmetović, direktor Centra za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju „Vladimir Nazor“ iz Sarajeva je naglasio da su ciljne grupe projekta djeca i mladi sa invaliditetom, njihove porodice, stručnjaci iz institucija koje su direktno uključene u rad sa ovom populacijom.

- Mislim da će saradnja na ovom projektu učiniti da napravimo iskorak u našem poslu. Mi u Sarajevu, u okviru radno okupacione terapije, imamo plastenike, drvoprerađu, pčelarstvo i druge vidove poslova, tako da ćemo našim partnerima u Crnoj Gori prenijeti iskustva u tom pogledu, kazao je Ahmetović, dok je **Radojka Koprivica, predstavnik Dnevnog centra iz Nikšića** kazala da je socijalna inkluzija norma, aktuelna u Evropskoj uniji, te da bi zemlje u tranziciji trebalo to da prate.

Usvojena Odluka o prenosu prava raspolaganja Ministarstvu finansija sredstvima Egalizacionog fonda

Bjelopoljski Parlament usvojio je **Odluku o prenosu prava raspolaganja Ministarstvu finansija sredstvima Egalizacionog fonda**.

Alida Nuhodžić, sekretarka Sekretarijata za finansije je objasnila da se ova Odluka donosi shodno zaključku Vlade kojim je preporučeno jedinicama lokalne samouprave koje planiraju refinansiranje dugova i neizmirenih obaveza, da njihovi organi upravljanja donesu odluku kojom će ovlastiti Ministarstvo finansija da raspolaže sredstvima Egalizacionog fonda koja im pripadaju, imajući u vidu karakter prihoda iz kojih se obezbjeđuju sredstva Egalizacionog fonda, te da on predstavlja stabilan i siguran instrument finansiranja lokalnih samouprava.

- Na ovaj način želimo da postignemo trajnu konsolidaciju budžeta opštine, u cilju trajne stabilizacije opštinskih javnih finansija - kazala je Nuhodžić.

Kemal Musić

Opština Herceg Novi

Herceg Novi u pripremama za turističku sezonu

Polazeći od činjenice da je jedan od preduslova za ostvarenje dobrih poslovnih rezultata blagovremena priprema i uključenost svih subjekata koji na direktan i indirektan način učestvuju u pripremi sezone, a isto tako i u formiranju ponude i servisiranju usluga tokom trajanja sezone, u Opštini Herceg Novi se krenulo u aktivnosti na pripremi turističke sezone.

Rad **Turističke organizacije Herceg Novi** je poslije devet mjeseci deblokiran, a Skupština Opštine je polovinom maja usvojila njen Finansijski plan i Program rada za 2015. godinu. Na istoj sjednici usvojen je i **Program mjera** koji je predložio Sekretarijat za finansije, turizam i ekonomski razvoj, a koji sadrži konkretne mjere i aktivnosti koje svako od javnih službi, ustanova i preduzeća treba da sprovede **do početka sezone**. Definisane su i aktivnosti za unapređenje imidža grada, ponude na kupalištima, bezbjednosti, boljeg rada inspekcij-skih službi, za suzbijanje sive ekonomije, zapošljavanja i sl. Brojne se aktivnosti predviđaju u dijelu promocije autentične ponude, organizacije manifestacija i događaja, definisanja novih turističkih proizvoda, uređenja grada kroz realizaciju neophodnih i nezaobilaznih intervencija na saobraćajnoj infrastrukturi, hotikulturnom opremanju, uređenju stambenih naselja, uklanjanju deponija, i sl.

Usvajanjem ovog Programa počelo je da radi i **Koordinaciono tijelo za praćenje turističke sezone** koje nedeljno analizira situaciju na terenu i predlaže mjere za prevazilaženje uočenih nedostataka. Problemi vodosnabdijevanja u ljetnjem periodu nastoje se riješiti dovođenjem već tokom juna, novih 70s/l vode iz Regionalnog vodovoda. Istovremeno će se intenzivirati tekuće održavanje vodovodne mreže i postrojenja u cilju smanjenja gubitaka. Sredstvima Budžeta Opštine izgrađene su dvije pumpne stanice u naseljima mjesnih zajednica Zelenika i Kumbor, kako bi i naselja u višim zonama imala uredno vodosnabdijevanje.

U oblasti lokalne putne infrastrukture i saobraćaja intenzivno se radi na popravci i obnavljanju cjelokupne horizontalne signalizacije (pješački prelazi, stajališta, zaustavne i razdjelne trake, parking prostori, i sl.). U zavisnosti od mogućnosti, razmišlja se o postavljanju treptaća na kolovozima na najfrekventnijim prelazima, uređenju postojeće i postavljanju nove vertikalne signalizacije, novim parking mjestima, novim sezonskim autobuskim linijama i poboljšanju gradskog prevoza, postavljanju novih info tabli sa više konkretnih podataka i sadržaja.

Agencija za gazdovanje Gradskom lukom radi na uspostavljanju boljih uslova za prihvatanje plovila i posjetilaca, osavremenjavanju i kontinuiranom ažuriranju informacija značajnih za plovidbu i turiste. S obzirom da je javna rasvjeta na najfrekventnijim

mjestima duž Šetališta i Rivijere oštećena izvođenjem radova na postavljanju kanizacionog kolektora, prioritet je dovesti je u funkcionalno stanje. U toku je sanacija oštećenih kablova, postavljanje i uređenje kandelabera i kontrolisanje ispravnosti instalacija, što je stalna obaveza.

Zelenilo je sinonim Herceg Novog, pa je hortikulturno uređenje grada uveliko u toku. Uređuju se ne samo javne površine, parkovi, skverovi i kružni tokovi, već i druge lokacije i naselja. Pripremaju se površine za sadnju sezonskog cvijeća, dendro rasada, ukrasnog žbunja i stablašica. Biće obezbjeđeno redovno košenje magistralnog, ali i važnijih lokalnih putnih pravaca. Posebna pažnja biće posvećena uređenju plaža, njihovom opremanju i snabdijevanju kvalitetnijim sadržajima.

Polazeći od ambijentalnih kulturnih vrijednosti aherceg-novskih tvrđava i prednosti koje one pružaju, u toku je njihovo čišćenje, posebno Kanli kule i Citadele, na kojima se tokom ljeta izvode kulturni programi. Na isti način planirano je uređenje i nekih zaboravljenih starogradskih prostora koji bi mogli da posluže kao interesantne otvorene scene za određene kulturne programe.

Agencija za izgradnju i razvoj grada nastaviće sa uređenjem fasada, stepeništa, ograda i sl. Posebna pažnja posvetiće se uređenju prilaza na graničnim prelazima, kako bi po kvalitetu i vizuelnom utisku odgovarali savremenim zahtjevima. DOO „Sportski centar“ izvršiće uređenje i pripremu sportskih terena i objekata, sačiniti raspored takmičenja i bukirati termine za ljetnje sportske programe.

Turistička organizacija će se, u saradnji sa nadležnim institucijama, angažovati na boljoj prezentaciji kulturnih dešavanja, promociji naših običaja i tradicije i široj dostupnosti objekata kulturno istorijske baštine za posjetioce. Insistirace na blagovremenoj izradi sveobuhvatnog kalendara manifestacija i kulturnih i sportskih dešavanja i njihovom objavljivanju u štampanim i elektronskim medijima u cilju boljeg informisanja javnosti.

Pored planiranih, sigurno da će biti još aktivnosti, ali su svi turistički poslenici odlučni da zajedničkim snagama učine sve da sezona protekne što bolje i da gosti budu zadovoljni.

Mirta Gržanić

Opština Kotor

Susret crnogorskih matičara u Kotoru

U palati Bizanti u Starom gradu 27. aprila 2015. godine održan je **šesti susret matičara Crne Gore**. Sastanku je prisustvovala trideset matičara iz Ulcinja, Cetinja, Petnjice, Tivta, Budve, Bara, Podgorice, GO Tuzi, Žabljaka, Nikšića, Berana i Bijelog Polja.

U ime Opštine Kotor, kao domaćina prvog ovogodišnjeg susreta, prisutne su pozdravili **Đorđe Vukčević, glavni administrator Opštine Kotor, Anka Perović, sekretarka Sekretarijata za opštu upravu i Stanija Barjaktarović, matičarka**. Sastanak je bio posvećen tekućim problemima u radu matičnih službi, razmjeni iskustava i iniciranju novih ideja i planova. Jedna od ideja je i da Zajednica opština pokrene inicijativu o umrežavanju matičnih registara vjenčanih u svim opštinama na nivou Crne Gore, kako bi postojala mogućnost da se vjenčani list može dobiti u bilo kojoj, a ne samo u opštini vjenčanja, te da poslovi obavljanja vjenčanja trajno ostanu u nadležnosti opština, odnosno matičara.

Prvi zajednički skup matičara Crne Gore održan je u Beranama 2011. godine, kada je obavljeno i prvo zajedničko vjenčanje parova iz drugih opština na planini Jelovici. Ova vjenčanja postala su od 2011. tradicionalna i održavaju se svake godine na dan Opštine Berane 20. jula. **Rada Obadić, matičarka u Opštini Berane**, uputila je poziv i svim budućim mladencima koji to žele, da svoje sudbonosno "Da" izgovore na ovogodišnjem zajedničkom vjenčanju na planini Jelovici.

Nakon radnog dijela, matičari su sa domaćinima obišli Kotor. Sljedeći, sedmi susret matičara Crne Gore, održaće se u Opštini Budva na jesen ove godine.

Priprema za posjetu austrijskih privrednika

Kancelarija za poslove privrede Austrije organizovala je 07. maja 2015. godine u palati Bizanti prezentaciju projekata iz oblasti turizma u Crnoj Gori.

Sastanku su prisustvovali: **Fabian Gems, trgovinski ataše u Ambasadi Austrije, Biljana Radonjić, rukovodilac Kancelarije za poslove privrede Austrije, Branko Nedović, potpredsjednik Opštine Kotor, Srđan Dragomanović, menadžer Opštine, Zoran Stanković, sekretar Sekretarijata za preduzetništvo, komunalne poslove i saobraćaj i Vanja Petrović, savjetnica u TO Kotor.**

Tom prilikom, **Branko Nedović, potpredsjednik Opštine Kotor** prezentirao je učesnicima skupa projekte za izgradnju turističkih kapaciteta na lokacijama u zalivu, kao i na dijelu teritorije Opštine Kotor prema otvorenom moru. Projekti se odnose na lokacije Perast, Škaljari, Prčanj, Stoliv, Bigova i Krimovice. Takođe, predstavnici TO Kotor prezentovali su turističku ponudu opštine, izražavajući nadu da će se u narednom periodu povećati broj turista iz Austrije.

Cilj sastanka je bio da se pripremi novi skup koji će početkom juna, kako se očekuje, okupiti veću grupu potencijalnih investitora iz Austrije zainteresovanih za ulaganje u turističku infrastrukturu u opštinama Kotor, Tivat i Herceg Novi.

Posjeta Delegacije NR Kine

Predsjednik Opštine Kotor dr Aleksandar Stjepčević primio je 11.05.2015. godine Delegaciju Narodne Republike Kine, koju su činili istaknuti profesori i eksperti iz oblasti tradicionalne kineske medicine. Delegaciju su predvodili **Nj. E. Cui Dživei, ambasador NR Kine u Crnoj Gori** i **Zhong Sen, direktor Bolnice tradicionalne kineske medicine**. Sastanku su prisustvovali i predstavnici Opšte bolnice Kotor, sa **direktorkom dr Editom Starović**.

Razgovarano je o uspostavljanju saradnje u oblasti medicine, spajanjem tradicionalne kineske metode liječenja sa savremenim medicinskim tekovinama. Ambasador Dživei je istakao značaj saradnje dviju zemalja u toj oblasti, smatrajući da bi otvaranje odjeljenja i širenje prakse kineske medicine bilo korisno za građane Kotora, ali i za povećanje broja turista. Predsjednik Stjepčević je izrazio zadovoljstvo što je Kotor domaćin delegaciji koja će pomoći da se unaprijedi jedna od najvažnijih oblasti za društvo - zdravstvo.

Gradonačelnik na brodu „Vision of the sea“

Predsjednik Opštine dr Aleksandar Stjepčević sa predstavnicima Luke Kotor, Lučke kapetanije i agentima pomorske agencije 'Boka Adriatic' posjetio je 13.05.2015. godine brod 'Vision of the Seas' kompanije Royal Caribbean International. Brod ima 2.200 putnika i oko 680 članova posade, a ponovo će biti u Kotoru 6. juna. Članovi posade su izrazili oduševljenje prirodnim ljepotama Kotorskog zaliva. Brodovi Royal Caribbean-a i njenih sestrinskih kompanija obezbjeđuju više od četrdeset dolazaka u Kotor svake sezone.

Vesna Đurović

Opština Mojkovac

Mojkovac u novom ruhu

Izgradnja novog administrativnog objekta Opštine Mojkovac

Na mjestu doskorašnje dotrajale zgrade Opštine Mojkovac gradi se **novi savremeni objekat** koji će zadovoljiti potrebe organa lokalne administracije. Na završetak zgrade neće se dugo čekati, jer se radilo i tokom zime, pa se okončanje posla planira do sredine ljeta.

Opremanje i izgradnju objekta finansira Direkcija javnih radova Crne Gore sa preko milion eura investicije. Projektnim planom nova zgrada Opštine biće ukupne bruto površine od skoro 1.300 m², sa prizemljem, prvim spratom i potkrovljem. Za potrebe osoba sa invaliditetom biće izgrađen lift i prilagođen prilaz samoj Opštini. Objekat će imati salu za sastanke sa pedeset mjesta i bife. Ispred same zgrade planiran je mini parking sa osam mjesta. Trenutno su organi lokalne uprave preseljeni je u upravnu zgradu bivšeg preduzeća „Bojna Njiva“, gdje će ostati do okončanja radova.

Otvorene ideje za lijepu Crnu Goru – lokacija „SUVOVVRH“

Opština Mojkovac je učesnik projekta „**Otvorene ideje za lijepu Crnu Goru**“, koji ima za cilj da prikupi najbolja i najkreativnija rješenja za korišćenje javnih prostora u pet crnogorskih opština. Projekat sprovodi Kancelarija Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), u saradnji sa Vladom Crne Gore – Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija i Ministarstvom održivog razvoja i turizma, NVO Digitalizuj.me i opštinama Berane, Mojkovac, Rožaje, Šavnik i Žabljak.

Opština Mojkovac je kandidovala **lokaciju „Suvovrh“** od oko 2 hektara zemljišta koja se nalazi na udaljenosti od 3km od grada. Povezana je sa gradom lokalnim putem Mojkovac-Bojna Njiva i nalazi se na oko 1.030 metara nadmorske visine. Lokacija je pogodna za izletišta, jer se sa nje vidi panorama cijelog Mojkovca, a i polazna je tačka za paraglajdere. U Prostorno Urbanističkom Planu unijeta mu je turistička namjena (izletišta odnosno vidikovac, plato za polijetanje paraglajdera i sl.). Na toj lokaciji se januara 1916. godine odigrala Mojkovacka bitka, a u blizini se nalazi spomenik i ostaci rovova iz tog perioda. Takođe, u blizini su i ostaci starovjekovnog

grada Brskovo (na kome se trenutno vrše arheološka iskopavanja) koji je udaljen od te lokacije oko 4km. Izmarkirane su planinarska i biciklistička staza koje idu od Mojkovca prema Brskovu i Bjelasici.

Rješenja koja građani budu predlagali u okviru takmičenja treba da doprinesu rješavanju jednog ili više od odabranih ciljeva, među kojima su: smanjenje nezaposlenosti među mladima, smanjenje stope siromaštva, društvena inkluzija ranjivih grupa i valorizacija kulturnog i istorijskog nasljeđa Crne Gore. Ovakvim učešćem građana u kreiranju budućnosti u svojim zajednicama, projekat će doprinijeti razbijanju psihologije „subjekta“, te kreiranju aktivnog građanskog društva i javne uprave zasnovane na međusobnom povjerenju.

U prvoj fazi takmičenja pristiglo je 42. ideje, što predstavlja veliki uspjeh. U narednoj fazi takmičenja prošlo je 10 najboljih koje će biti razmatrane, da bi kasnije bile svedene na tri ideje koje će se do zadnjeg dana takmičenja boriti za nagradu od 3000€.

Uređenje grada

Sa početkom proljeća krenulo je i uređenje grada Mojkovca. Naime, **komunalno preduzeće „Komunalne usluge – Gradac“ d.o.o.** je, u saradnji sa Opštinom Mojkovac, pokrenulo niz aktivnosti na tom planu. Prije svega, izvršeno je čišćenje gotovo svih javnih površina, a zasađeno je i cvijeće na najvažnijim „zelenim ostrvima“. Dosta pažnje je posvećeno uređenju gradskog trga i parka, kao i dvorišta Dnevnog centra za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju, Centra za kulturu, osnovnih škola i stambenih zgrada.

U samom centru grada započeta je izgradnja gradske česme koju su Opštini donirali uspješni mojkovčani koji žive van Mojkovca, čime su pokazali da briga o rodnom gradu nikad ne prestaje.

Jelena Vučetić

Ekološka akcija u Petnjici „Neka bude čisto“

Opština Petnjica je 07.05.2015. godine, u saradnji sa školskim parlamentom SSŠ „Vukadin Vukadinović“ – Berane, PO Petnjica, organizovala **čišćenje užeg jezgra Petnjice**. U akciji su učestvovali zaposleni u Opštini i đaci - članovi školskog parlamenta.

Učenici su svesrdno dali svoj doprinos u očuvanju životne sredine. „To je aktivnost koju smo realizovali zajedno sa predstavnicima Opštine Petnjica. Naša škola će se uvijek rado odazvati ovakvim i sličnim aktivnostima“ – izjavila je **psihološkinja Taila Šukurica, profesor Srednje škole**.

Učenici su sa radošću i entuzijazmom učestvovali u akciji. „Drago nam je što smo dio ovog tima i što smo bar na taj način uspjeli da doprinesemo da naš grad bude čistiji i ljepši“ – izjavili su učenici Parlamenta.

Organizatori akcije iz opštine Petnjica istakli su da je akcija imala za cilj da se, pored čišćenja smeća koje se često neodgovorno i neadekvatno odlaže mimo kontejnera, podigne svijest građana o tome da sami moramo brinuti o svojem okruženju, te da se sa posljedicama neodgovornog odnosa prema prirodi moramo sami suočiti. Prostor u kojem živimo moramo oplemeniti na način što ćemo ga sačuvati pvrsteno od našeg neodgovornog odnosa.

Aktivizam srednjoškolaca i radnika Opštine je bio na zavidnom nivou, tako da je za relativno kratko vrijeme prikupljena velika količina smeća koja je sakupljena u plastične vreće i odmah nakon toga odvezena kamionima JKP-a. Lijepo prolječno vrijeme je išlo na ruku aktivistima tako da je za vrijeme trajanja akcije sunce bilo dodatni saveznik. Akcija je naišla na odobravanja građana Petnjice koji su pohvalili ovaj gest i izrazili očekivanje da će biti još ovakvih aktivnosti.

Akcija je prva ove vrste u organizaciji Opštine Petnjica, a iz lokalne uprave poručuju da je ovo samo početak niza volontarističkih akcija koje se očekuje u narednom periodu. Pozivaju građane da im se pridruže kako sa idejama, tako i

sa aktivnostima i da budu odgovorni čuvaoci svog životnog prostora. Organizator posebnu zahvalnost duuguje učenicima školskog parlamenta SSŠ „Vukadin Vukadinović“ – Berane PO Petnjica.

Posjeta Petnjičanima u Sarajevu

Predsjednik Opštine Petnjica Samir Agović sa saradnicima posjetio je 22.04.2015.godine Sarajevo, u okviru obilježavanja jubileja 24 godine od osnivanja UGPS-a - udruženja koje okuplja građane sa prostora CG koji žive i rade u BiH. Proslava jubileja upriličena je u biblioteci „Gazi Husrev Beg“ u Sarajevu. Kao poseban kuriozitet je bila i promocija prvog boja časopisa „Damar“ koji će izlaziti periodično, a koji izdaje ovo Udruženje. Udruženje UGPS je jedno od najbrojnijih udruženja dijaspor građana porijeklom iz CG. Ima veliki broj članova među kojima je veliki broj intelektualaca uspjeha privrednika i uglednih građana BiH. Na samoj promociji su prisustvovala tri akademika i oko trideset doktora nauka, kao i brojni ugledni građani i biznismeni koji žive u BiH.

Prisutnima se obratio **Samir Agović, Predsjednik Opštine Petnjica** koji je čestitao jubilej Udruženja i, između ostalog, istakao da je značajan doprinos crnogorske dijaspor koja živi u BiH u kontinuiranoj podršci razvoju Crne Gore i Opštine Petnjica, te da su građani Crne Gore koji žive u BiH najbolja i najčvršća spona koja je dobar osnov za uspješnu saradnju BiH i CG. Upoznao je prisutne oko osnivanja Savjeta za ekonomski razvoj Opštine Petnjica i pozvao je dijasporu da se uključi u rad Savjeta kako bi se podstakao razvoj i pospješila intenzivnija razmjena iskustava, odnosno dala podrška kvalitetnom i održivom razvoju posebno novonastalih opština u CG, Petnjice i Gusinja, kojima je pomoć jako potrebna. Iskrenim i sadržajnim govorom Agović je pobrao simpatije prisutnih, a druženje se nastavilo na koktelu upriličenom za tu priliku.

U toku radne posjete Sarajevu, Predsjednik Opštine Samir Agović je imao i neposredne kontakte sa privrednicima sa kojima su razmijenjena mišljenja oko razvoja Petnjica, a koji su istovremeno pozvani da svoj kapital ulože u razvoj ove opštine. Takođe, inicirani su kontakti sa nekoliko opština u BiH sa kojima je dogovorena institucionalna saradnja u cilju mogućeg stvaranja uslova kojim će se motivisati privrednici sa tog područja da ulože u Petnjicu.

Ismet Latić

Opština Pljevlja

Dug već smanjen, slijedi izgradnja i obnova infrastrukture u Pljevljima

Nova pljevaljska lokalna uprava u posljednjem kvartalu prošle i prvom kvartalu ove godine smanjila je dug opštine za oko 1,2 miliona eura, kazao je za Bilten Zajednice opština **Predsjednik Opštine Mirko Đačić**.

Pljevlja su krajem septembra prošle

godine bila dužna oko 20,98 miliona eura, dok je posljednjeg dana marta taj dug smanjen na 19,76 miliona.

Đačić vjeruje da će se trend smanjenja duga nastaviti i u narednom periodu, iako je za prva tri mjeseca prihodovano nešto preko dva miliona eura ili oko 11% ukupno planiranog budžeta, a račun opštine bio u dvonedeljnoj blokadi.

„Nakon ovako zatečenog stanja ciklično nas očekuju blokade računa slične posljednjoj, jer se opština Pljevlja više neće zaduživati“ - kazao je Đačić dodajući da su trenutno dospjele obaveze oko 3,5 miliona eura.

On je posebno istakao značaj **reprograma poreskih obaveza prema državi**, zahvaljujući kome su u ogromnoj mjeri rasterećeni opštinski finansijski kapaciteti. Slično očekuje i od eventualnog **rearanžiranja kredita odnosno refinansiranja duga**, uz obezbjeđenje povoljnijih kreditnih uslova.

„Namjeravamo da uz pomoć Investiciono razvojnog fonda (IRF) oborimo visoke kamatne stope koje su se na ranije uzete kredite kretale između 10 - 14 % čime bi se napravile značajne uštede na mjesečnom i godišnjem nivou“, pojasnio je Đačić.

Opština Pljevlja trenutno ima oko 6,4 miliona eura obaveza samo po osnovu jedanaest kredita od kojih je jedan uzet kod IRF-a, a ostali kod komercijalnih banaka. Ove godine po osnovu njih treba da vrati oko 1,9 miliona eura, a svi krediti osim jednog su dugoročni.

Iako je proljeće kalendarski davno zakoračilo, tek nedavno, stabilizacijom vremena, u Pljevljima je otpočela ovogodišnja građevinska sezona koja bi trebalo, očekivanjima su lo-

kalne uprave, da bude jedna od intenzivnijih u posljednjih nekoliko godina.

Slijedi tender za **završetak radova na Domu kulture** vrijednih oko 1,1 milion eura, a već je u toku tender za izbor izvođača radova za **rekonstrukciju ulice Treće sandžačke i dijela Volodine**, koji će se finansirati iz Kapitalnog budžeta Države.

„Sredinom maja počeli su radovi na gradnji **glavnog gradskog kolektora**, čija je trasa duga oko 4,6 km. Posao je nakon tendera, ugovoren na 1.022.000 eura sa austrijskim Štrabagom i u cjelini se finansira iz donatorskih sredstava“, precizirao je Đačić.

Prema njegovim riječima građevinski radovi na drugom segmentu iz Projekta upravljanja otpadnim vodama - izgradnji **Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda** trebalo bi da počnu u narednih mjesec do dva. Povjereni su španskoj kompaniji Aqualia Infraestructuras. Vrijedni su oko šest miliona eura, od čega je oko 60% sredstava grant, a oko 2,5 miliona učešće opštine. Kapacitet postrojenja je 5.600 kubika dnevno ili 3,88 kubika u minutu, a rok završetka radova četiri godine.

Predsjednik Đačić ističe da su ova dva posla veoma važna sa aspekta kvaliteta i zaštite životne sredine u Pljevljima i da su dosadašnji naponi lokalne uprave u cilju poboljšanja stanja prepoznati i priznati kako od Ministarstva održivog razvoja i turizma, tako i od Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori.

„Izuzetno je važno što je u Pljevljima nedavno održan **okrugli sto u susret otvaranju poglavlja 27**, koje se odnosi na životnu sredinu, u organizaciji Delegacija EU i Agencije za zaštitu životne sredine i uz učešće ambasadora EU Mitje Drobniča i ambasadorke Francuske Veronik Brimo. Kao što je i ocijenjeno na ovom skupu, životna sredina je jedno od najskupljih i najzahtjevnijih poglavlja u okviru evropskih integracija. Najzahtjevniji segmenti poglavlja 27 su segmenti koji se odnose na zaštitu vazduha, koji su ujedno i najstrožiji, potom na otpadne vode i uopšte upravljanje otpadom, klimatske promjene, kao i industrijsko zagađenje i nivo buke. Kao što je Ambasador Drobnič preporučio, važno je da se tim pitanjima počnemo baviti što ranije, jer taj proces ispunjavanja kriterijuma za članstvo traži vremena, izazovan je i dosta košta“, zaključio je Predsjednik Đačić.

Dejan Kandić

Opština Rožaje

Međunarodna saradnja Opštine Rožaje

Delagacija Opštine Rožaje u posjeti Opštini Kütahya (Turska)

Delegacija Opštine Rožaje, na čelu sa **Predsjednikom Opštine Ejupom Nurkovićem**, je u periodu 13-17. maja službeno posjetila opštinu Kütahya u Turskoj, na poziv predsjednika ove Opštine

Kamila Saraçoğlu. U prijateljskom duhu i uz dobro protokolarno pripremljenu posjetu, domaćini su dočekali goste na obostrano zadovoljstvo i želju za čvršćom saradnjom.

Prvog dana posjete je potpisan **Protokol o saradnji**, kao nastavak administrativnog zbližavanja, nakon verifikovanja Sporazuma o saradnji u skupštinama ove dvije opštine. Protokol je praćen uz veliko interesovanje medija, a potpisivanju je prisustvovao i Guverner Kütahye. Opština Rožaje je ovim Sporazumom bogatija za još jedno iskreno prijateljstvo i njime su se otvorila vrata za buduću saradnju ove dvije opštine u različitim djelatnostima.

Istog dana delegacija lokalne uprave Rožaje je posjetila Guvernera regije Kütahya, gdje su dogovarani buduću koraci saradnje i mogućnosti za ulaganje u Opštinu Rožaje. Predsjednik Opštine Rožaje je, sa članovima delegacije, predstavio mogućnosti koje nudi opština, posebno ističući oblasti razvoja finalne obrade drveta, proizvodnje ljekovitog bilja, mogućnosti otvaranja mini elektrana, turizama i poljoprivrede koje su srodne grane sa granama proizvodnje u regiji Kütahya.

Drugog dana boravka u Kutahyi, delegacija je posjetila Institut za ispitivanje ljekovitog bilja, koji je usavršio tehniku za uzgajanje na plantažama, a koji je samo u prošlog godini donio prihod od

13 miliona eura uzgajivačima. Sličan način proizvodnje je moguće uspostaviti i u Opštini Rožaje, pa je to otvorilo mogućnosti za slične investicije i u našoj opštini od strane kutahyskih investitora.

U pratnji **Ali Ihsan Ertaş, potpredsjednika opštine Kutahya**, delegacija Opštine Rožaje u sastavu: **Ejup Nurković, predsjednik, Husein Kurtagić, predsjednik Skupštine Rožaje, Esad Plunac, odbornik i predsjednik Odbora za međunarodnu saradnju Opštine Rožaje, Nezir Dacić, sekretarijat Sekretarijata za ekonomski razvoj i preduzetništvo, Isljam Mujević i Muamer Dedeić, preduzetnici i Moamer Kalač, prevodilac**, su posjetili industrijske objekte u Opštini Kütahya, kao što su: fabrika za reciklažu plastike, fabrike za proizvodnju keramike, namještaja, kao i najveću fabriku na svijetu za proizvodnju porcelana- Guler porselan. Predsjednik Nurković je, tom prilikom, pozvao vlasnike fabrika da ulažu u Rožaje, za šta su neki i pokazali interesovanje. Uskoro će uzvratiti posjetu Opštini Rožaje, kada će se i na licu mjesta informisati o potencijalima opštine i konfiguraciji terena za njihove investicije.

Delegacija je trećeg dana imala priliku da vidi antički grad Kebara, star više od 2000 godina, nakon čega su posjetili Çayce köyü, u kojem žive bošnjački doseljenici došli u Opštinu Kutahya prije 130 godina, a koji su zadržali bosanski jezik kojim govore i novije generacije.

Mirela Avdić

Sporazum o saradnji Opštine Rožaje sa Opštinom Lenart (Slovenija)

U Rožajama je 03.06.2015.godine potpisan Sporazum o saradnji Opštine Rožaje i Opštine Lenart, čiji su potpisnici bili predsjednici ovih opština - Ejup Nurković i Javez Kramberger.

Inicijativa za bratimljenje ovih opština je podnijeta nakon nekoliko urađenih zajedničkih projekata sa kojima se konkurisalo kod evropskih fondova, a u narednom periodu se očekuje njihova ocjena i moguća realizacija.

Delagacija Opštine Lenart je u dvodnevnoj posjeti obišla kapacitete Opštine Rožaje, a tokom niza sastanaka predočila je lokalnoj upravi Rožaja prednosti i mogućnosti korišćenja sredstava fondova koje nudi Evropska unija. Ejup Nurković, Predsjednik Opštine Rožaje je istakao da su iskustva buduće pobratimske Opštine Lenart od velikog značaja za definisanje strategije razvoja Opštine Rožaje, jer će slijediti dobru praksu koju je tamošnja lokalna uprava uspostavila. Iskazao je, takođe, zadovoljstvo što se potpisivanjem Sporazuma stvaraju uslovi za buduću bližu saradnju i prijateljstvo sa bivšom SFRJ republikom - Slovenijom. Fokus budućih zajedničkih projekata ove dvije opštine će biti razvoj turizma i poljoprivrede, bioenergija, pročišćavanje otpadnih voda i korišćenje deponijskog otpada za proizvodnju električne energije, jačanje kapaciteta lokalnih uprava, pročišćavanje voda za piće i očuvanje životne sredine

Opština Tivat

Za bolji život građana Tivta

Kamen temeljac

Predsjednik Opštine Tivat Ivan Novosel, zajedno sa predstavnicima **Crnogorskog fonda za solidarno stambenu izgradnju**, kao i predstavnicima izvođača radova, položili su na lokaciji nekadašnjih „Švedskih baraka“ **kamen temeljac za izgradnju 140 stanova za koletivno stanovanje** za

potrebe zaposlenih u organima lokalne i državne uprave sa područja Opštine Tivat.

Ističući brojne probleme koji su pratili ovaj projekat od početka i koje je bilo potrebno riješiti do današnjeg dana, Predsjednik Opštine Ivan Novosel nije krio zadovoljstvo zvaničnim početkom radova na pomenutom projektu. „Nije mala stvar da 140 tivatskih porodica riješi stambeno pitanje. Ja se ne sjećam da se u Tivtu nekad toliko stanova u kratkom periodu napravilo. Imam obećanja od izvođača radova i od suinvestitora Crnogorskog fonda za solidarno stambenu izgradnju da će ova dinamika da se ispoštuje, da se ispoštuju ugovorni rokovi, tako da je očekivati da ćemo po ugovoru već iduće godine dobiti stanove koji su useljivi“ – istakao je tom prilikom Novosel. U skladu sa Ugovorom, Opštini za raspodjelu pripada 107 stanova, dok Fondu ostaje na raspolaganju 33 stambene jedinice.

Potpisan Memorandum o saradnji sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava

U cilju podizanja nivoa saradnje na zaštiti i unapređenju osnovnih ljudskih prava i jačanju tolerancije prema osobama drugačije seksualne orijentacije, u prostorijama Opštine Tivat potpisan je **Memorandum o razumijevanju i mjerama u borbi protiv diskriminacije po osnovu seksualne orijentacije ili rodnog identiteta**. Konstatovano je da Opština Tivat predstavlja dobar primjer kada je u pitanju poštovanje i uvažavanje ljudskih prava, posebno činjenice da svi treba da se osjećaju sigurno i zaštićeno u našem društvu. Potpisivanjem ovog Memoranduma, Opština Tivat se priključila i drugim jedinicima lokalne samouprave koje će biti posvećene unapređenju položaja i zaštite prava LGTB zajednice, kao jedne od vulnerabilnijih grupa.

Memorandum podrazumjeva saradnju u cilju obezbjeđivanja poštovanja prava svakog lica, bez obzira na lično svojstvo, rodni identitet ili bilo koju drugu posebnost, zabranu diskriminacije bilo koje vrste, kao i promovisanje jednakosti i tolerancije.

Posjeta predstavnika Privredne komore Crne Gore

Delegacija Privredne komore Crne Gore, na čelu sa **potpredsjednikom Stankom Zlokovićem**, boravila je u radnoj posjeti Opštini Tivat. U srdačnom razgovoru sa **Predsjednikom Opštine Ivanom Novoselom**, predstavnici PKCG su istakli svoje zadovoljstvo razvojem Tivta, kao i aktivnostima koje je lokalna uprava preuzela u prethodnom periodu, prevashodno u oblasti unapređenja poslovnog ambijenta. Ocjenjeno je i da postoji širok spektar aktivnosti za nastavak saradnje u narednom periodu između opštine i PKCG, a naročito u domenima zajedničkog apliciranja ka međunarodnim donatorima, edukacije privrednih subjekata sa područja Opštine, kao i zajedničkog organizovanja poslovnih foruma i uključivanja privrednih subjekata iz Tivta u razne odbore koji djeluju u sklopu PK.

Proslavljen 5-ti rođendan Kancelarije za prevenciju bolesti zavisnosti i pitanja mladih

Izdavanjem brošure „5 godina Kancelarije“, amaterskom pozorišnom predstavom i rok koncertom, **Kancelarija za prevenciju bolesti zavisnosti i pitanja mladih Opštine Tivat** obilježila je pet godina rada. Tokom petogodišnjeg rada Kancelarija koja je obučila 40 vršnjačkih edukatora, za brojne aktivnosti može da se osloni na entuzijazam stotinjak volontera, na raspolaganju joj je 20-tak spoljnih saradnika, projekte realizuje sa desetak nevladinih organizacija i sportskih klubova, a kampanjama na različite teme, vezanih za život mladih, obuhvaćeno je 2.500 učenika tivatskih osnovnih i srednje škole.

Posjeta članova Međuvladinog Mješovitog odbora između Republike Hrvatske i Crne Gore

Članovi Međuvladinog Mješovitog Odbora za manjine između Republike Hrvatske i Crne Gore (MMO) posjetili su Opštinu Tivat. U srdačnom i prijateljskom razgovoru sagovornici su u više navrata izrazili zadovoljstvo odnosom prema hrvatskoj nacionalnoj manjini kako na državnom, tako i na lokalnom nivou. Govoreći o brojnim primjerima izuzetne saradnje i pomoći koje Opština Tivat već godinama ostvaruje kako sa Hrvatskim nacionalnim vijećem Crne Gore, tako i sa ostalim predstavnicima hrvatske nacionalne manjine, Predsjednik Novosel je ocijenio da je položaj hrvatske nacionalne manjine u Tivtu na zadovoljavajućem nivou, da saradnja traje u kontinuitetu svih ovih godina, ali i da postoji značajan prostor da se ona u narednom periodu podigne na još veći nivo.

Završna konferencija projekta JASPPER

U Multimedijalnoj sali Opštine Tivat 28. aprila 2015. godine održana je **završna konferencija projekta „Prevenција zagađenja mora zajedničkim djelovanjem - JASPPER“**, kada je i potpisan **Memorandum o razumijevanju u prevenciji zagađenja mora u pograničnom području Crne Gore i Republike Hrvatske**, između Opštine Tivat, Opštine Herceg

Novi i Opštine Kotor iz Crne Gore i Opštine Konavle iz Republike Hrvatske. Projekat „JASPPER“ je implementiran u okviru IPA prekograničnog programa Hrvatska - Crna Gora, a sprovode ga Hrvatski hidografski institut iz Splita i Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore i njihovi partneri Institut za more i priobalje - Univerzitet iz Dubrovnika i Institut za biologiju mora iz Kotora.

Kontejneri za odjeću i obuću

Težnja Opštine Tivat da bude u društvu gradova i razvijenih sredina u kojima odbačene stvari se ne tretiraju kao otpad, već kao vrijedne sirovine koje se ponovno vraćaju u život i na taj način štede prirodni resursi, rezultiralo je postavljanjem

kontejnera za sakupljanje polovne odjeće i obuće na dvije lokacije u gradu. Kontejneri pružaju mogućnost građanima Tivta da se oslobode odjeće i obuće koja njima nije potrebna, a istovremeno pomažu onima kojima su

te stvari potrebne. Kontejneri istovremeno opominju sve građane Tivtana na zakonsku obavezu spriječavanja nastanka, selekcije i reciklaže otpada, kao i odgovorno ponašanje prema prirodi i okolini. Odlukom Predsjednika Opštine, Opštinskoj organizaciji Crvenog krsta povjereno je staranje o kontejnerima za sakupljanje odjeće i obuće.

Izložba skulptura „Srećan rođendan Planeto“

Povodom obilježavanja Dana planete Zemlje, na Trgu magnolija, održana je nagradna izložba skulptura izrađenih od reciklirajućeg materijala pod nazivom **„Srećan rođendan Planeto“**. Izložba je organizovana u saradnji Opštine Tivat (Zeleni tim), OŠ „Drago Milović“ i OŠ „Branko Brinić“, a akciji se odazvao i JPU „Bambi“. Takmičarima čiji su radovi ocijenjeni kao najkreativniji dodijeljene su diplome, u kategorijama od I do V i od VI do IX razreda, a naknadno će im biti dodijeljene i nagrade. Posebno priznanje za učešće na izložbi i predstavljenu skulpturu drveta, dobio je Dječji vrtić „Bambi“.

Dan ptica i cvijeća

Povodom obilježavanja Svjetskog dana ptica i drveća, 11. maja su, u organizaciji Opštine Tivat – Zelenog tima i Centra za zaštitu i proučavanje ptica iz Podgorice, održani edukativni časovi na Tivatskim solilima za učenike SMŠ „Mladost“ iz Tivta. Događaju je prisustvovalo 26 učenika kojima su predstavnici CZIP-a govorili o ornitološkom i florističkom značaju Solila, značaju ptica selica i važnosti očuvanja njihovih staništa i odmorišta na migratornim putevima. Aktivisti Centra za zaštitu i proučavanje ptica, u okviru projekta „Spring Alive“, koji CZIP organizuje u saradnji sa školama, organizovali su i posjetu za oko 50 učenika OŠ „Pavle Žižić“ iz Bijelog Polja. Učenici su upoznati i sa metodama i tehnikama posmatranja ptica, kao i načinima poboljšavanja uslova za gniježđenje nekih rijetkih vrsta. Aktivisti CZIP-a su postavili osam kućica za gniježđenje modrovrana, vrste ugrožene na globalnom nivou. Dan ptica i drveća se obilježava svuda u svijetu 10. maja, u cilju buđenja svijesti o značaju ptica i drveća, sa akcentom očuvanja rijetkih i ugroženih vrsta.

Petar Vujović

ZAJEDNICA OPŠTINA CRNE GORE

Adresa: Mitra Bakića 142, Podgorica

Telefon: 020 620 097

Fax: 020 620 123

e-mail: uom@t-com.me

web: www.uom.me